

3 Aruba

Grootscheepse oefening Defensie voor orkaansituaties

6 Economie

Impact sancties Huawei ‘minder dan gevreesd’

9 Wereld

Minister: Oplossing gezocht voor Van Laarhoven

12 Sport

Jongelingen leiden PSV na rust langs Limassol

Gerooide bolcactussen naar Watty Vos Boulevard

Rooiwerkzaamheden Seroe Colorado voor grondonderzoek

SAN NICOLAS — De deze week gestarte rooiwerkzaamheden in Seroe Colorado zijn in het kader van een grondonderzoek voor de bouw van het all-inclusive hotel Secrets. “Het gaat hier niet om het voorbereiden van de bouw van het hotel maar om rooiwerkzaamheden voor grondonderzoek dat eerst moet plaatsvinden”, verklaart Infrastructuur en Milieu-minister Otmar Oduber (POR) aan de *Amigoe*. “Het gaat echter wel om een groot stuk terrein. Dat komt omdat het hotel een groot oppervlak gaat beslaan. Ze mogen namelijk niet hoger dan drie verdiepingen bouwen.”

door onze verslaggever
Ariën Rasmijn

De werkzaamheden hebben voor veel ophef gezorgd op sociale media. Daar werd ook bekend dat het lokale bedrijf Cunucu 297 contact zou hebben gezocht met de aannemer om te vragen of nog voor het rooien van het terrein, het alle bolcactussen – ook wel bekend als ‘bushi’ – kon weghalen. “Het is een uniek ras bolcactussen dat alleen daar groeit. De stekels zijn rood of geel, vanwege het fosfor dat daar in de buurt is”, vertelt Jareth Vermeulen, eigenaar van Cunucu 297, een boerenbedrijf in Rooi Taki met een oppervlakte van 100.000 vierkante meter. “De bushi’s zijn vrij eenvoudig uit

de grond te halen en kunnen goed herplant worden. Ik had met een paar vrijwilligers zo langs kunnen komen om ze daar weg te halen en op mijn terrein een nieuw thuis te geven zodat ze behouden kunnen worden. Ik had hierover meerdere malen via via contact gezocht met de aannemer. Opeens zag ik dat het terrein was gerooid met *bobcats*. Wanneer je een *bushi* daarmee platrijdt, dan valt die niet meer te redden.”

Ontheffing

De Amigoe nam contact op met de aannemer die het verzoek van Vermeulen had gekregen, maar die bleek niet belast te zijn met de rooiwerkzaamheden van deze week. Ook van de Directie Natuur

en Milieu (DNM) kon Amigoe voor het ter perse gaan van deze editie geen uitsluitsel krijgen over de al dan niet beschermde status van de bolcactus. Van minister Oduber kreeg de Amigoe echter het bericht dat de bushi’s door de Dienst Openbare Werken (DOW) worden verzameld om in eerste instantie herplant te zullen worden langs de Watty Vos Boulevard. Minister Oduber benadrukt daarnaast dat het juist zijn beleid is om aan de hand van aanlegvergunningen zoveel mogelijk natuur te sparen bij dit soort werkzaamheden. “Hiervoor zouden de bushi’s in de vuilstort terecht gekomen zijn.” Ook stelt de minister dat wanneer het rooien van start gaat voor de bouw van het hotel, het de bedoeling is dat de planten zoveel mogelijk worden gespaard en hergebruikt voor de *landscaping* van het hotel zelf.” Het weghalen van bolcactussen kan overigens alleen met een ontheffing. “Wordt dit aangevraagd voordat de rooiwerkzaamheden van start gaan, dan zullen wij deze zeker geven”, aldus minister Oduber.

Foto: Armando Multimedia

Doden en 100 gewonden door onweer Polen

Foto: AFP

Verschillende helicopters werden ingezet om de gewonden te vervoeren.

WARSCHAU — Zeker vier mensen zijn gisteren om het leven gekomen door zwaar onweer in het Tatra-gebergte in Polen. Ook raakten zo’n honderd mensen gewond, zei premier Mateusz Morawiecki. Twee van de overleden slachtoffers zijn kinderen.

Getuigen vertelden zender TVN24 dat de bliksem een groep toeristen raakte op de berg Giewont, waar een 15 meter hoog kruis staat. De dag begon zonnig, maar daarna sloeg het weer om. “Niemand had verwacht dat zo plots een storm zou

uitbreken”, zei Morawiecki na overleg met een crisisteam in de zuidelijke plaats Zakopane. De premier stelde volgens persbureau PAP dat mogelijk nog niet alle slachtoffers zijn gevonden. Er kunnen zich nog mensen

bevinden op minder toegankelijke plaatsen. Reddingsteams kregen hulp van brandweerlieden en politiemensen. Ook zijn meerdere helicopters ingezet. Er viel nog een vijfde dode in buurland Slowakije, melden de hulpdiensten. Op de grens van Polen met Slowakije zorgde een blikseminslag ervoor dat een man in een ravijn stortte. Zijn wandelpartner, een Tsjechische vrouw, raakte gewond.

Brand in flatgebouw dat naast Grenfell staat

LONDEN — Op de twaalfde verdieping van een flatgebouw in west-Londen heeft enige tijd brand gewoed. De Londense brandweer was met tien wagens en ongeveer zeventig man personeel aanwezig. Het gebouw staat naast de Grenfell-flats.

Bij een verwoestende brand in die torenflat vielen twee

jaar geleden 71 doden en 77 gewonden. Volgens het

hoofd van de brandweer was het vuur na korte tijd onder controle. Niemand is gewond geraakt. De oorzaak van de brand is nog niet bekend. Na de Grenfell-brand braken felle discussies uit in het land over de brandveiligheid

in sommige Londense appartementsgebouwen met sociale huurwoningen. Op het gebouw zaten muurplaten gemonteerd die niet brandveilig waren. Het officiële onderzoek naar deze ramp is nog altijd gaande.

Morgen Little League’ers tegen Japan

Curaçao pakt revanche, grand slam voor Winklaar

WILLIAMSPORT — Clay Winklaar heeft Curaçao gisteren tijdens de Little League World Series in Williamsport aan een overwinning van 5-3 geholpen in Zuid-Korea. Mede door zijn grand slam heeft het team van manager Michelangelo Celestina zich geplaatst voor de internationale finale van morgen tegen Japan.

Een zogenoemde grand slam is een homerun terwijl alle honken bezet zijn, goed voor vier punten. Die sloeg Winklaar in de eerste inning waardoor Curaçao met een 4-1 voorsprong al snel

op rozen zat tegen Zuid-Korea. Eerder in het toernooi waren de Zuid-Koreanen nog te sterk voor Curaçao (0-4) en dus werd er dit keer revanche genomen. Beginnend werper Jurick-

son Profar noteerde in ruim vier innings acht strike-outs en afsluitend werper Curley Martha, die in de derde slagbeurt een homerun sloeg, vijf. Beide spelers stonden samen slechts vier hits toe in het duel dat even werd onderbroken door de regen. Het is de eerste keer sinds 2007 dat Liga Pabou de internationale finale van de Little League World Series heeft bereikt. Net als dat morgen het geval is, was

toen Japan de tegenstander. De Japanners wonnen het duel met 7-4. Het duel tussen de Caribisch kampioen en Japan begint morgen om 12.30 uur en is te zien via de onlinestreamingdienst ESPN3. Bij Sambil in Veeris is de wedstrijd op twee grote schermen te volgen. De winnaar speelt zondagmiddag (15.00 uur) om de wereldtitel tegen een Amerikaans regioteam.

Reddingswerkers vinden lichaam in grot Polen

WARSCHAU — Poolse reddingswerkers hebben een lichaam gevonden van een van de twee onderzoekers die sinds zaterdag vastzitten in de grootste en diepste grot van Polen.

“De eerste van de speleologen is gevonden in de grot, hij is dood. Meer informatie zal morgen beschikbaar zijn”, liet de Poolse reddingsdienst gisteren weten in een korte verklaring. De twee onderzoekers raakten in de Wielka Śnieżna in het Tatra-geberg-

te ingesloten doordat een deel van de grot is volgelopen met regenwater. Sindsdien zijn reddingswerkers bezig ze eruit te krijgen. Het was tot nog toe onduidelijk hoe de twee eraan toe waren. Het grottenstelsel bestaat uit bijna 24 kilometer aan onderaardse gangen, met een diepte tot ruim 800 meter. De Poolse reddingswerkers en brandweerlieden ter plaatse krijgen hulp van collega’s uit Slowakije. De grot ligt aan de grens tussen beide landen. Ook zijn explosievenexperts ter plaatse.

Rijkswaterstaat stelt hitteprotocol in

DEN HAAG — Rijkswaterstaat treft maatregelen wegens de verwachte hitte in Nederland. Vanaf morgenochtend 10.00 uur geldt het zogenoemde hitteprotocol. Dat betekent dat automobilisten die met pech langs de weg komen te staan direct geholpen worden door een berger.

Rijkswaterstaat zet extra materieel in, zodat gestrande automobilisten snel naar een veilige locatie kunnen worden gebracht, zoals een tankstation of parkeerplaats met voorzieningen. Het hitteprotocol geldt in de provincies waar volgens het KNMI

een grote kans is dat het 30 graden of warmer wordt. De maatregel geldt tot 20.00 uur. Het protocol geldt naar verwachting ook in de dagen na zaterdag, maar dit hangt af van hoe het weer zich ontwikkelt. Rijkswaterstaat adviseert weggebruikers zich goed voor te bereiden op de hitte. Zo wordt onder meer aangeraden voldoende drinkwater mee te nemen, ook omdat de concentratie kan afnemen als gevolg van de hitte.

De laatste keer dat het hitteprotocol werd ingesteld was eind vorige maand, toen er in Nederland sprake was van een hittegolf.

STICHTING
BLOEDBANK
ARUBA

CADA GOTA TA CONTA

Arends neemt per brief afstand van baan RDA

ORANJESTAD — In een brief aan Refineria di Aruba-directeur Alvin Koolman doet AVP-Statelid Richard Arends onherroepelijk afstand van de functie van financieel directeur van RDA en van alle rechten die voortvloeien uit het contract dat hij had getekend voor die positie ‘in het verleden, heden en toekomst’.

In zijn brief verklaart Arends dit ‘ten overvloede en voor zover vereist’ te doen. “Ik heb de functie van financieel directeur nimmer bekleed en mij nooit beschouwd in dienst van RDA te zijn geweest, noch salaris of loonstrook ontvangen, noch van enige primaire of secundaire arbeidsvoorwaarden genoten of geclaimd”, aldus de parlementariër. “Zoals ik reeds in het verleden aan de toenmalige vertegenwoordiger van de aandeelhouder kenbaar heb gemaakt, alsmede aan u heb medegedeeld, heb ik onherroepelijk afstand gedaan van de func-

tie van financieel directeur en de in de arbeidsovereenkomsten vastgelegde voorwaarden.” Hiermee vervalt volgens Arends ook alle mogelijke aanspraak van hem op rechten die zijn vastgesteld in het contract dat hij op 1 november had ondertekend, voordat Otmar Oduber – toen minister van Toerisme – uit het kabinet Mike Eman II vertrok en Arends werd gevraagd om minister te worden.

Onder vuur

Richard Arends kwam begin deze week onder vuur te liggen toen bleek dat hij een contract had onder-

tekend met RDA, waarin stond aangegeven dat hij als financieel directeur niet alleen een riant salaris van meer dan 22.000 florin per maand met tal van extra’s zou ontvangen, maar dat dit na ontslag vijf jaar lang voor de volle 100 procent doorbetaald zou worden, wat neerkomt op een vertrekpremie van 2,6 miljoen florin.

Zelf stelde Arends dat hij geen dag voor RDA had gewerkt en dat het contract niet geldig was. Premier Evelyn Wever-Croes (MEP) eiste echter een ontslagbrief van Arends om er zeker van te zijn dat hij na een eventueel vertrek uit de politiek niet alsnog aanspraak zou maken op de baan en mogelijk op de hoge vertrekpremie indien de regering niet met hem in zee zou gaan.

Afscheid Kapitein Werleman

ORANJESTAD — Marinierskazerne Savaneta heeft vandaag tijdelijk afscheid genomen van Kapitein Werleman. Hij is 7 april 1997 in dienst getreden van de Arumil waarna hij tijdens zijn loopbaan diverse functies heeft bekleed, onder meer opleidingsofficier, pelotonscommandant, hoofd Arubaanse milite en waarnemend adjudant van de Gouverneur van Aruba en St. Maarten en Hoofdsteynpunt St. Maarten. “Kapitein Werleman wij Arumil en het 32e raiding squadron wensen u veel succes bij het Koninklijk Instituut voor de Marine (KIM) en uw verdere carrière bij het Korps Mariniers”, aldus de marinierskazerne op Facebook.

Windwaarschuwing dit weekend van kracht

ORANJESTAD — Door hoge drukverschillen boven de Atlantische Oceaan hebben we dit weekend te maken met een krachtige tot harde wind.

Dat maakt de Meteorologische Dienst (Meteo) bekend. De dienst geeft uit voorzorg een windwaarschuwing voor heel Aruba af. Dit is geldig vanaf vanmiddag tot dinsdagochtend zes uur. In die

periode worden er windstoten verwacht van 22 tot 27 knopen, ofwel windkracht 6, met uitschieters die kunnen oplopen tot 35 knopen, dat staat voor windkracht 8. Zeegebruikers worden door de dienst aangeraden rekening te houden met de harde wind, aangezien dit op verschillende plekken tot ‘ruwe zeecondities’ kan leiden, met golfhoogtes van 5 tot plaatselijk 9 voet.

Grootscheepse oefening Defensie voor orkaansituaties

St. Maarten, Belvedere, 15 september 2017. Steunverlening na passage van orkaan Irma. De Koninklijke Marine levert hulp met oa Zr.Ms. Zeeland en Zr.Ms. Pelikaan. De Koninklijke Luchtmacht, Koninklijke Landmacht en Koninklijke Marechaussee worden ook ingezet op het getroffen eiland. Op de foto: Voedseldistributie voor babies en jonge kinderen door militairen van de Koninklijke Landmacht (11 LMB, 13 infbat) en de Koninklijke Marine.

ORANJESTAD — Orkaan Irma maakte duidelijk hoe belangrijk het is om goed voorbereid te zijn op orkaanpassages en ander natuurgeweld. Defensie oefent hierop, zodat ze de inwoners van het Koninkrijk goed kan helpen bij een rampsituatie. Om de vier jaar organiseert Defensie een grootschalige humanitaire oefening in het Caribisch gebied. Om het zo realistisch mogelijk te maken wordt de oefening gehouden in het orkaanseizoen. Op 9 september start een nieuwe oefening die tien dagen gaat duren.

De militairen trainen daarom ook op meerdere eilanden, gezamenlijk met lokale en civiele autoriteiten. Tijdens de oefening komen ook het structureren van een goede crisiscommunicatie en het handhaven van de openbare orde en veiligheid bij een natuurramp aan de orde.

De Bovenwindse Eilanden zijn het meest gevoelig voor orkaandreiging en daar ligt dan ook het accent van de oefening. Bonaire is gekozen voor het uitvoeren van een evacuatie-oefening, waarbij getroffenen geëvacueerd worden naar buureiland Curaçao. Aruba is in zoverre betrokken dat militairen die hier gelegerd zijn ook ingezet worden. De oefening heeft de naam

Caribbean Coast meegekregen. Zowel de marine, de luchtmacht en de landmacht nemen er aan deel. Er doen vier marineschepen mee, namelijk Zr.Ms. Snellius, Groningen, Pelikaan en Johan de Witt. Het amfibische transportschip Zr.Ms. Johan de Witt vertrekt op 26 augustus uit Den Helder voor de trans-Atlantische oversteek. De andere schepen zijn al in het gebied.

De luchtmacht neemt deel met drie helikopters en de landmacht stuurt ondersteunende eenheden van de genie, geneeskunde en civiel-militaire samenwerking. In totaal doen ruim 700 Nederlandse militairen mee. Naast de Nederlandse militairen doen aan deze oefening Franse en Duitse militairen mee.

IN HET KORT

Ongeval bij Piedra Plat
Op donderdag waren werknemers van Setar bij het veld van Britania bezig met werkzaamheden. Zij moesten kabels monteren aan lantaarnpalen. Een truck reed langs, bleef haken achter een van de kabels en trok die los. Waarschijnlijk had de bestuurder niets in de gaten want hij reed door. De werknemer van Setar die op een trap stond voor het bevestigen van de kabel werd van de trap getrokken en bezerde zijn rechterpols. De politie werd opgeroepen om de zaak te behandelen. Het slachtoffer verklaarde dat het ging om een rode truck met een zwarte laadbak die zand transporteerde. De auto reed richting Santa Cruz. In de consternatie had het slachtoffer het kenteken niet kunnen zien. Na de politie verscheen ook een ambulance ter plaatse. Het slachtoffer werd ter behandeling naar het ziekenhuis vervoerd.

Landloper zorgt voor overlast

In de Isaac Wagemakerstraat viel een landloper klanten lastig van de 88 Snack. De politie kreeg daarvan bericht en meldde zich bij de snack. De vogel bleek echter gevlogen. Uit de persoonsbeschrijving konden de agenten opmaken dat het wel om D. moest gaan, een bekende van de politie. Ook bij controle van de omgeving werd D. niet gevonden. Ongetwijfeld wordt hij later op zijn gedrag aangesproken.

Verdachte auto

Bij supermarkt Wai Fat in Matividiri stond een auto zonder kenteken geparkeerd. De politie werd geïnformeerd en constateerde dat de auto op slot zat. Alleen het linker voorportier was open. Met het contactslot was niet geknoeid. De centrale werd van de aanwezigheid van het vehikel op de hoogte gesteld.

TRAMPOLIN

Een dagopvang waar hulpbehoevende kinderen worden begeleid om in de toekomst te functioneren binnen de arbeidsmarkt.

Cumpra, renoba of traha.

Pa mas informacion yama 523 2250

BANCO DI CARIBE

Privévertoning Arubaanse studentenfilm Patroon

ORANJESTAD/AMSTERDAM — De korte film ‘Patroon’ van de Arubaanse filmmaker Mario Gonsalves werd woensdag voor het eerst vertoond aan een select gezelschap in Amsterdam. De film met diverse Curaçaose acteurs, waaronder Aldair Pieters, Jasmine Sendar en Anton de Bies, is genomineerd in de studentencompetitie in de komende editie van het Nederlands Film Festival.

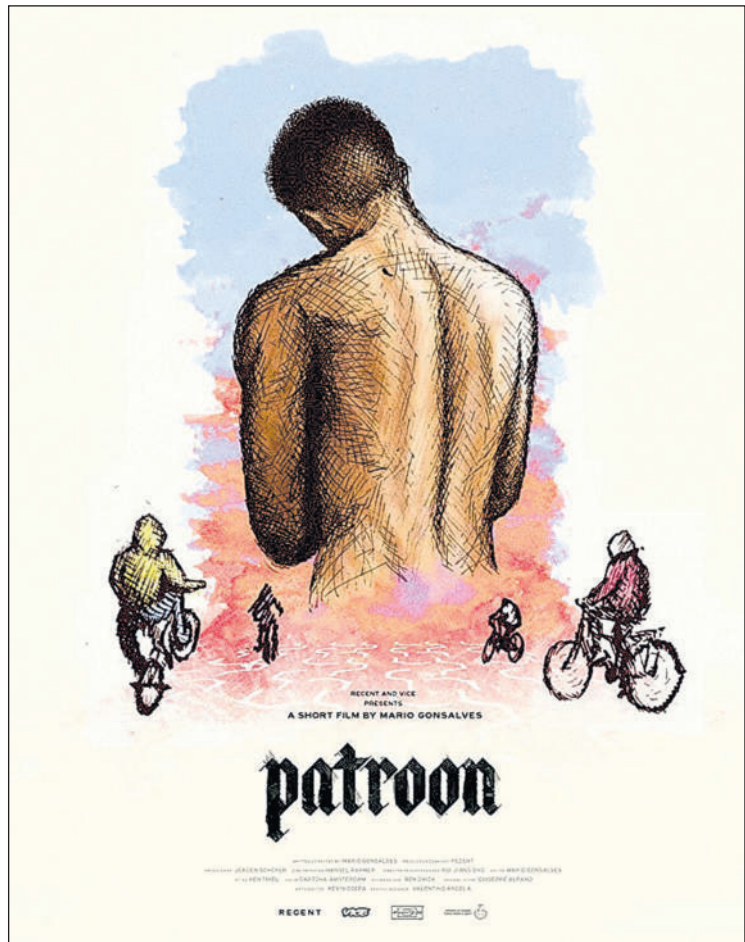
Ook Curaçaoënaar Anton de Bies speelt een rol in de film.

De Curaçaose acteur Aldair Pieters speelt Malik in Patroon.

Jasmine Sendar speelt de moeder in het korte drama over complexe familierelaties.

De filmposter.

Het korte drama gaat over Malik (Aldair Pieters). Sinds Malik en zijn moeder van Curaçao naar de Amsterdamse Bijlmer verhuisden, reageren zij hun frustraties op elkaar af. Malik zoekt zijn heil in vriendschappen buiten de deur, in ongein, ‘spokeken word’ en gevechten. Tot hij verliefd wordt en uit de wijk vertrekt. Als het kersverse stel een kind verwacht, en hij tevergeefs naar zijn moeder terugkeert voor advies, beseft Malik dat hij, ongeacht zijn omstandigheden, de enige is die kan beslissen hoe hij zijn leven leidt.

Gonsalves haalde ruim 12.500 euro op via crowdfunding om de film te kunnen maken. Ook kreeg de filmmaker steun van mediaplatform VICE, Panavision en de Arubaanse overheid. Met zijn film wil Gonsalves Caribisch Nederlandse migranten die worstelen met hun identiteit een steuntje in de rug

geven. Het meest trots is de filmmaker op het feit dat hij deze film met een crew met Caribische roots heeft kunnen maken. Ook wordt er in de film Papiaments gesproken. “Om iets te creëren dat zo dicht bij mijn wortels ligt, was niet alleen een persoonlijk doel maar ook een stap voorwaarts voor alle toekomstige filmmakers uit de Dutch Caribbean”, aldus Gonsalves. De officiële première is op 28 september tijdens het Nederlands Film Festival. Hoogstwaarschijnlijk zal de film volgend jaar online te zien zijn.

‘Promesa Falso’ getoond in grensstad Brazilië

ORANJESTAD/BOA VISTA — In het kader van de Werelddag tegen Mensenhandel werd de Arubaanse documentaire ‘Promesa Falso’ getoond in de Braziliaanse stad Boa Vista, dat dicht bij de grens met Venezuela ligt en waar veel Venezolaanse vluchtelingen en migranten zijn beland.

De provisorische vertoningen van de door Switch Foundation geproduceerde documentaire werden georganiseerd door de International Organization for Migration (OIM), die ‘Promesa Falso’ via YouTube ontdekten en toestemming vroegen aan de makers om deze te to-

nen op verschillende locaties in de Braziliaanse grensstad. Bij elke vertoning waren zo’n dertig migranten aanwezig en was er een lezing aan het eind. ‘Promesa Falso’ is een documentaire die aanvankelijk werd gemaakt met het doel jongeren en ouders te informeren over de gevaren

van mensenhandel en hoe zij aan de hand van valse belofte situaties, van gedwongen arbeid tot aan gedwongen prostitutie, terecht kunnen komen. De OIM is een intergouvernementele organisatie die diensten en advies verstrekt met betrekking tot migratie aan overheden en migranten, inclusief ontheemden, vluchtelingen en migrerende werknemers. In 2016 werd het een officieel aan de VN gerelateerde organisatie.

REQUEST FOR PROPOSALS no: CAPEX 19-025-02

PROJECT: AEROPUERTO INTERNACIONAL REINA BEATRIX
Security Access Control System

By means of this publication the Aruba Airport Authority N.V. (AAA), manager and operator of Aeropuerto Internacional Reina Beatrix, would like to invite all contractors who are interested in and/or who have formally and/or informally shown interest in the past to AAA to submit to AAA an offer as further described in our Tender Documents (TD). Interested parties must officially represent or have a partnership representing one of the following brands mentioned below:

- G4S Technologies (AMAG Symmetry)
- Brivo Onsite
- Gallagher Security Solutions
- Genetec
- Hirsch-Identiv Velocity
- Honeywell Pro-Watch
- Monitor Dynamics SAFEnet
- Quintrion AccessNsite
- Open Options Access Technology
- RS2 Technologies Access It!
- Galaxy Control Systems
- Johnson Controls
- Tyco Integrated Solutions
- Lenel OnGuard

Due to security requirements only parties that comply with the above mentioned requirement will qualify to receive the TD from AAA NV by sending a request via email ultimately by **August 30, 2019**, to evrolijk@airportaruba.com. The verification for the receipt of the request for the TD remains the responsibility of the requesting party. Once the TD document is delivered starting **September 2, 2019** an acknowledgement for receipt is required to validate the receipt of the TD. The mandatory site visit is **September 19, 2019** at 08.30 am lt. meeting place is at the Information Office in the Meeters & Greeters area in the AII Arrival Building. Questions on the TD will be accepted until **October 1, 2019** at 4:30 pm. A copy of the answers to the questions from all parties will be emailed ultimately **October 15, 2019** to each party that has received our TD.

Interested parties should submit in total 1 proposal, namely:

1. Proposal for the project:
AEROPUERTO INTERNACIONAL REINA BEATRIX SECURITY ACCESS CONTROL SYSTEM

The final date for submission of a proposal to provide the above described is **October 29, 2019, 10:00 am, Aruba local time** at the Reception of the Aruba Airport Authority N.V., on the first floor of the Airport Tower Building.

All proposals should be submitted in a closed envelop either in person, via a courier service or drop box prior to the deadline indicated above at the following direction:

Attn: Tender Committee
Aruba Airport Authority N.V.
Aeropuerto Internacional Reina Beatrix
Sabana Berde 75, Aruba

Public opening of the proposals will take place on **October 29, 2019 at 10:15 am lt.** at the AAA Management Offices. The opening of the proposal will only verify if the completeness of the bids, prices will not be mentioned. AAA reserves the right to contact all entities on its own initiative who have expressed their interest in the past to AAA N.V.

Aruba Airport Authority N.V.
August 2019

in co-operation with Schiphol International B.V.

Paseo Herencia

Shop & WIN
a trip for two

Aug 29 - Sep 02

Rewards
Website

PASEO LOYALTY PROGRAM

Shop, Dine, Redeem & WIN!
Sign up for Paseo's Loyalty Program at the parking cashier and participate to win this great package

Taekwondokas klaar voor Costa Rica

ORANJESTAD — Het Train Hard Fight Smart-team van de Brazil Taekwondo Stichting is hard bezig met de voorbereidingen op de deelname aan de twaalfde editie van het Costa Rica Taekwondo Open.

Nadat de gebroeders Joshua, Záhyon Klabér en Jourdé Klabér van de Brazil Taekwondo Stichting hun trainingsstage in Servië hebben afgerond onder leiding van trainer Henk Meijer, is het aan hen de taak om samen met hun clubmaat Danon Delamore en Samuel Rosales van het Noord Taekwondo Center een goed resultaat neer te zetten. Het team wordt vergezeld door grootmeester Chaco Cornelio, meester Melvin Rasmiñ, meester Yoshmar Wever en familieleden. Het is voor het eerst dat Delamore en Rosales zullen deelnemen aan een internationaal toernooi op dit hoge niveau. Het Costa

Rica Taekwondo Open 2019 vindt plaats tussen 29 augustus en 2 september in de BN Arena in San José, Costa Rica.

6K Fun Walk & Run
Ondertussen wordt door de Brazil Taekwondo Stichting ook hard gewerkt aan de 6K Fun Walk & Run die aanstaande zondag plaatsvindt in het kader van de viering

van het 25-jarig bestaan van de club. Er zijn aantrekkelijke prijzen voor onder meer de oudste en jongste groep, de top drie bij zowel de lopers als de renners, de vijf snelste mannelijke en de vijf snelste vrouwelijke renners die de top van de heuvel bij de Palisiaweg bereiken. Inschrijven kost 25 florin en kan worden gedaan bij zowel Centro di Bario Brazil als het kantoor van Ibisá.

Informatieavond IPA 21+ toets

SAN NICOLAS — Mensen die meer informatie willen over het toelatingsonderzoek 21+ voor de lerarenopleiding primair onderwijs en de bacheloropleiding Nederlands bij Instituto Pedagógico Arubano (IPA) kunnen woensdag 28 augustus langs komen tijdens de informatieavond bij IPA.

IPA houdt een informatieavond over het toelatingsonderzoek met uitleg aan de hand van vragen en voorbeelden. Deze informatieavond vindt plaats van 19.00 tot 20.30 uur bij de IPA aan de Isaac Wagemakerstraat 11 in San Nicolas.

Het 21+ toelatingsonderzoek, het zogenoemde ‘colloquium doctum’, is bedoeld voor aspirant studenten van 21 jaar en

ouder, die niet beschikken over een diploma. Om te mogen starten met een hbo-opleiding is minimaal een havo-eindexamenniveau vereist. Jongeren vanaf 21 jaar die geen havo, vwo of mbo-niveau 4 diploma hebben, komen in aanmerking voor deze toets om toch met een van deze vervolgopleidingen te kunnen starten in het volgende schooljaar. Vorig jaar werd het 21+ toelatingsonderzoek geïntro-

duceerd, voorheen werd er van jongeren geëist dat ze minimaal havo-eindexamenniveau hadden om zich in te kunnen schrijven voor deze opleidingen bij het IPA. Het 21+ toelatingsonderzoek biedt jongeren vanaf 21 jaar de mogelijkheid om aan te tonen dat zij voldoende niveau in huis hebben om met de opleiding te starten.

21+ toets
Het toelatingsonderzoek 21+ bestaat uit examens passend bij de gekozen opleiding. Elke opleiding kent een eigen pakket aan vakken waarvoor examen moet worden gedaan. Een capaciteitentest is een

test met meerkeuzevragen waarbij maar één antwoord juist is. Deze meet de de cognitieve capaciteiten. De test is tijdgebonden. Hierbij wordt gekeken naar zowel aanlegfactoren als aangeleerde factoren.

Toelaten
Tijdens deze avond kan men zich alvast inschrijven, hiervoor dient men een uittreksel uit het bevolkingsregister (papier di 5 florin) mee te nemen. De inschrijfkosten zijn 75 florin. De laatste dag om in te schrijven is 1 november, daarna kan men zich niet meer inschrijven voor het schooljaar 2020-2021.

Ahata en ATA lichten toeristencijfers toe aan winkeliers Oranjestad

ORANJESTAD — De Aruba Hotel & Tourism Association (Ahata) en Aruba Tourism Authority (ATA) organiseerden onlangs in Divi Tamarijn All Inclusive een informatiesessie voor winkeliers in Oranjestad die als partner zijn aangesloten bij Ahata. ATA-functionarissen gaven de leden verschillende presentaties met statistieken over bijvoorbeeld hoeveel toeristen besteden en aan welke goederen en diensten, demografische verschillen van invloed zijn op de koopkracht en cijfers van cruisetourisme. Ook werden verschillende initiatieven gepresenteerd om toeristen kennis te laten maken met wat Aruba hen op winkelgebied te bieden heeft en hoe ATA in haar marketing toeristen aanmoedigt om te shoppen op het eiland. Doel van de sessie was om winkeliers aan de hand van deze kennis te helpen hun marketing en strategie beter toe te spitsen op wat toeristen willen. ATA heeft ook gebruik gemaakt van de gelegenheid om feedback te krijgen van de winkeliers zelf, aangezien zij ook direct aan toeristen verkopen.

ZEE

Een beter KIA

Nico van der Zee bespreekt in deze column regelmatig zinnige en onzinnige zaken. Reacties zijn welkom: nicovanderzee@gmail.com.

“Niemand kent een land echt zolang hij er de gevangissen niet heeft gezien. Een natie moet niet worden beoordeeld op hoe ze haar hoogste burgers behandelt, maar haar laagste.” Zo’n diepzinnige gedachte had u vast niet van mij verwacht. Er staan dan ook aanhalingstekens, het is een uitspraak van Nelson Mandela. Als Mandela gelijk heeft, dan is het oordeel over ons land negatief. Internationale instanties gaven keer op keer aan dat de omstandigheden in ons Korrektie Instituut Aruba (KIA) ver onder de maat waren. Een verbeteringsprogramma uit 2016 veranderde niets. Daar zijn goede verklaringen voor te geven, maar de werkelijkheid

blijft: we moeten ons schamen voor onze gevangenis.

De omstandigheden in het KIA zijn ook niet het belangrijkste punt van aandacht geweest voor onze bestuurders. ‘Ge-weest’ mag ik zeggen, want door de ontsnapping van enkele gevangenen staat het KIA ineens in het middelpunt van de belangstelling. Justitie-mi-

nister Andin Bikker (POR) wil gevangenen die ontsnappen acht jaar extra straf geven. Dat had hij een paar jaar geleden vast niet zo gezegd. Hij was advocaat en de meeste advocaten vinden dat het de verantwoordelijkheid is van de gevangenis om te zorgen dat er niemand ontsnapt. Statenlid Rocco Tjon (MEP) wil 4 miljoen florin reserveren voor maatregelen om de gevangenen elektronisch te bewaken. Hij is ervaringsdeskundige, werd in mijn omgeving geprapt: hij is ontsnapt van het KIA naar de Staten. De sportpagina in de krant moest woensdag al plaatsmaken voor een aanbesteding van een Inmate Tracking System.

Dat gevangenen niet kunnen ontsnappen is geen onbelangrijk onderdeel van de opzet van een gevangenis. Maar er is natuurlijk meer aan de hand. Detentie is een straf en zo voelen gevangenen dat ongetwij-

feld ook. Maar gedetineerden komen vroeg of laat vrij en gaan weer de maatschappij in. Kleine boefjes worden in de gevangenis vaak grote boeven en dat is niet de bedoeling. Voorbereiden op terugkeer in de maatschappij, dit keer als gewone, eerlijke burgers moet onderdeel zijn van het gevangenisbeleid. Dat aspect komt in de huidige discussie niet aan bod. Maar we gaan een nieuwe gevangenis bouwen, een goede kans om dat aspect wel naar voren te laten komen.

In het nieuwsmiddeel De Correspondent kwam ik een aardig artikel tegen over een gevangenis in Uruguay. Uruguay was ook, net als Aruba, op de vingers getikt door internationale controleinstanties. Men bouwde een nieuwe gevangenis die zo goed mogelijk een afspiegeling is van het leven buiten de gevangenis. Meer bewegingsvrijheid,

ruimte voor sociale initiatieven, ruimte voor sociaal leven. Het lijkt erop dat gevangenen daar beter voorbereid in de maatschappij terugkeren. De eerlijkheid gebied me om ook aan te geven dat niet alle soorten gedetineerden in die gevangenis een plaats kregen. Zedendelinquenten en onverbeterlijke drugsgebruikers moeten naar een andere gevangenis. Daar wreekt zich natuurlijk onze kleinschaligheid, ons KIA is een verzamelpaats van allerlei soorten veroordeelden.

Ik hoop dat de huidige discussie over het voorkomen van ontsnappingen niet gaat domineren in de voorbereiding op een nieuw te bouwen KIA. Laten we zorgen voor een gevangenis die aan internationale maatstaven voldoet en waar gevangenen zo goed mogelijk voorbereid worden op terugkeer in de maatschappij.

50 Caribbean Cinemas. 50 Years. Années.

PH VIP At Paseo Herencia 582-3693

PBP Palm Beach Plaza Mall 586.0074 caribbeancinemas.com Caribbean Cinemas Aruba

MORE VARIETY IN PROGRAMMING AND SHOWTIMES NOW WITH 14 SCREENS!

AUGUST 22-28

ALL ABOUT EVE NATIONAL THEATRE LONDON SUNDAY, AUGUST 25 AT 1:00PM

GERARD BUTLER | MORGAN FREEMAN ANGEL HAS FALLEN

PH MON-FRI 5:30 | 8:15 SAT-SUN 2:45 | 5:30 | 8:15

PH FRI-SAT 10:05

PBP EXC MON-THU 5:50 | 8:30 FRI 5:15 | 8:30 | 10:45 SAT 3:10 | 5:50 | 8:30 | 11:10 SUN 3:10 | 5:50 | 8:30

PBP MON-FRI 3:55 | 6:35 | 9:15 SAT-SUN 1:15 | 3:55 | 6:35 | 9:15

NEW THIS WEEK

SAMARA WEAVING | ADAM BRODY READY OR NOT

PH MON-THU 6:15 | 8:30 FRI 6:15 | 8:30 | 10:45 SAT 1:45 | 4:00 | 6:15 | 8:30 | 10:45

PH MON-THU 5:15 | 7:25 | 9:35 FRI 5:15 | 7:25 | 9:35 | 11:45 SAT 1:00 | 3:05 | 5:15 | 7:25 | 9:35 | 11:45 SUN 1:00 | 3:05 | 5:15 | 7:25 | 9:35

JASON SUDEIKIS | JOSH GAD THE ANGRY BIRDS MOVIE

PH MON-FRI 6:05 | 8:00 FRI 6:05 | 8:00 | 10:25 SAT 3:10 | 5:35 | 8:00 | 10:25 SUN 3:10 | 5:35 | 8:00

PBP MON-SUN 4:00 | 6:20 | 8:40

SAT-SUN 1:40

ISABELA MONER | EVA LONGORIA DORA AND THE LOST CITY OF GOLD

PH MON-FRI 7:30 SAT-SUN 2:40 | 5:05 | 7:30

PBP MON-THU 4:10 | 6:30 | 8:50 FRI 4:10 | 6:30 | 8:50 | 11:10 SAT 1:50 | 4:10 | 6:30 | 8:50 | 11:10 SUN 1:50 | 4:10 | 6:30 | 8:50

ALSO SHOWING

JACOB TREMBLAY | KEITH L. WILLIAMS GOOD BOYS

PH MON-FRI 9:25 SAT-SUN 4:50 | 9:25

PBP MON-THU 7:50 FRI 7:50 | 10:10 SAT 9:25 | 7:50 | 10:10 SUN 3:25 | 7:50

DONALD GLOVER | BEYONCÉ KNOWLES-CARTER THE LION KING

PH MON-FRI 3:50 | 6:25 | 9:00 SAT-SUN 1:15 | 3:50 | 6:25 | 9:00

DWAYNE JOHNSON | JASON STATHAM HOBBS & SHAW

PH MON-FRI 5:50 | 8:50 SAT-SUN 2:50 | 5:50 | 8:50

PBP MON-FRI 3:50 | 6:25 | 9:20 SAT-SUN 3:30 | 6:25 | 9:20

KEVIN COSTNER | JULIO VENTURIGLIA THE ART OF RACING IN THE RAIN

PH MON-FRI 7:00 SAT-SUN 2:25 | 7:00

OPENING AUGUST 29: SCARY STORIES TO TELL IN THE DARK, ONCE UPON A TIME IN HOLLYWOOD THE MAGIC OF THE MOVIES ON YOUR MOBILE DEVICE

Download on the App Store GET IT ON Google Play

Euro

Groen

AMSTERDAM — De Europese beurzen stonden vandaag in het groen. Beleggers hielden de blik vooral gericht op de bijeenkomst van centrale bankiers in het Amerikaanse Jackson Hole, waar voorzitter Jerome Powell van de Federal Reserve vandaag een toespraak zou houden. Op het Damrak vielen de resultaten van verzekeraar ASR in goede aarde.

De AEX-index op Beursplein 5 noteerde rond het middaguur 0,5 procent hoger op 549,54 punten. De MidKap krom 0,6 procent tot 802,24 punten. De beurzen in Parijs, Frankfurt en Londen gingen tot 0,7 procent vooruit.

ASR (plus 1,9 procent) was koploper bij de hoofdfondsen. De verzekeraar wist zijn winstgevendheid in de eerste jaarhelft flink te verbeteren. ASR maakte verder de overname van Veherex bekend, de inkomensverzekeraar van onder meer NS-personeel en het Spoorwegpensioenfonds. De euro was 1,1065 dollar waard tegen 1,1086 dollar een dag eerder. De prijs van een vat Amerikaanse olie daalde 0,4 procent tot 55,14 dollar. Brentolie werd 0,5 procent goedkoper op 59,63 dollar per vat.

Tokio

Kleine plus

TOKIO — De Japanse effectenbeurs is vandaag met een kleine winst geëindigd. Beleggers deden het rustig aan en keken uit naar de toespraak die voorzitter Jerome Powell van de Federal Reserve later op de dag zou geven op de jaarlijkse bijeenkomst van centrale bankiers in het Amerikaanse Jackson Hole. Marktpartijen zijn vooral benieuwd of Powell aanwijzingen zal geven over verdere renteverlagingen in de Verenigde Staten.

De Nikkei in Tokio ging 0,4 procent hoger het weekeinde in op 20.710,91 punten. De Japanse hoofdindef won deze week 1,4 procent. Op macro-economisch vlak bleek dat de Japanse kerninflatie, de consumentenprijzen exclusief vers voedsel, in juli is uitgekomen op 0,6 procent. Dat is gelijk aan de inflatie in juni. De Chinese beurzen gingen licht vooruit. De beursgraadmeter in Shanghai noteerde tussentijds 0,2 procent in de plus en de Hang Seng-index in Hongkong krom 0,5 procent. In Seoul stond de Kospi nagenoeg onveranderd. De All Ordinaries in Sydney boekte een winst van 0,3 procent.

Wall Street

Verlies

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn vandaag met verliezen aan de handel begonnen. Het sentiment op Wall Street staat onder druk door de aankondiging van nieuwe Chinese heffingen op 75 miljard dollar aan Amerikaanse goederen, waaronder auto's, ruwe olie en sojaabonen. De Dow Jonesindex noteerde kort na de openingsbel 0,4 procent in de min op 26.142 punten. De brede S&P 500 daalde 0,5 procent tot 2909 punten en techbeurs Nasdaq speelde 0,6 procent kwijt op 7944 punten. De nieuwe heffingen van China zijn de vergelding voor de Amerikaanse importtarieven op 300 miljard dollar aan producten van Chinese makelij. Het opklaaien van de handelsoorlog tussen beide economische grootmachten zorgt voor hernieuwde druk op bedrijven die gevoelig zijn voor de handelsvete zoals chipfondsen, maar ook automakers zoals Tesla, General Motors (GM) en Ford Motor. Het aandeel van sportwinkelketen Foot Locker, die met tegenvallende resultaten kwam, ging in de eerste handelsminuten bijna 11 procent omlaag.

Centrale bank vliegt lading Surinaamse dollars in

PARAMARIBO — De Centrale Bank van Suriname (CBvS) heeft gisteravond een lading Surinaamse dollars laten invliegen. Dit wordt bevestigd door CBvS-governor Robert van Trikt en Kelly Soemodipoero, hoofd van de afdeling Kassierderij bij de bank.

Beide functionarissen geven aan dat de lading bestemd is ter vervanging van oude, vervuilde, gescheurde of versleten bankbiljetten die regelmatig uit de omloop worden gehaald. “Ja, er is werkelijk geld geleverd dat we al vorig jaar hadden besteld. Het gaat om een reguliere operatie ter vervanging van afgekeurde bankbiljetten”, stelt Soemodipoero op vragen van de Ware Tijd.

Hij voegt eraan toe dat geregeld de geldcirculatie wordt opgeschoond door vervuilde

of gescheurde biljetten terug te nemen. De laatste keer dat een dergelijke operatie werd uitgevoerd, was in 2017. “Deze zending is door de vorige governor besteld, daarom zal zijn handtekening op de bankbiljetten te zien zijn”, merkt Van Trikt op. Volgens hem was het de hoogste tijd om weer een opschoningsactie te houden.

Deputy-governor Michael Soeknandan legt uit dat een biljet van 5 Surinaamse dollar doorgaans een levensduur heeft van zeven tot

negen maanden. Dan moet het vervangen worden. In een ideale situatie zouden versleten bankbiljetten minstens één keer per jaar vervangen moeten worden. Vervanging van de geldhoeveelheid is noodzakelijk omdat telmachines en ATM-machines versleten biljetten op den duur niet meer kunnen verwerken. “Deze biljetten worden dus unfit verklaard en uit circulatie gehaald”, zegt Soeknandan. Soemodipoero zegt dat het afgelopen anderhalf jaar twee containers vol onbruikbare bankbiljetten zijn vernietigd. De vernietiging van uit de roulatie gehaalde bankbiljetten gebeurt onder het toezicht oog van de externe accountant van de

bank. “De accountant is erbij, omdat die moet aftekenen wat wordt vernietigd. Hij zit te kijken of alles naar behoren geschiedt”, aldus Van Trikt. Afgekeurde biljetten worden door de papierversnipperaar gehaald.

Het nieuwe geld is door de in Duitsland gevestigde drukker Giesecke & Devrient geleverd met een vliegtuig van Qatar Airlines. Dit bedrijf drukt voor de Europese Centrale Bank de nieuwe eurobiljetten. De bankfunctionarissen geven aan dat het de drukker is die bepaalt hoe en met welke carrier een bestelling zo goedkoop en veilig mogelijk zal worden geleverd. “Dat bepalen wij niet”, aldus Soeknandan.

Impact sancties Huawei ‘minder dan gevreesd’

SHENZHEN — Het Chinese elektronica- en telecomconcern Huawei heeft minder zwaar te lijden onder Amerikaanse handelsbeperkingen dan vooraf gevreesd. Dat zei Eric Xu, vicevoorzitter van de onderneming, op een persconferentie.

De Verenigde Staten plaatsden Huawei in mei op een zwarte lijst omdat het bedrijf een bedreiging voor de nationale veiligheid zou zijn. Huawei-topman Ren Zhengfei schatte enkele maanden geleden dat die maatregel het bedrijf in twee jaar tijd 30 miljard dollar aan omzet zou kosten.

“Het lijkt iets minder te worden dan dat”, laat Xu nu weten. Hij verwacht dat de schade voor dit jaar op 10 miljard dollar aan misgelopen omzet neerkomt. Xu verklaarde ook dat Huawei ‘volledig voorbereid’ is op een toekomst met Ameri-

Foto: AFP

Huawei zou ‘volledig voorbereid’ zijn op een toekomst met Amerikaanse sancties.

kaanse sancties. Huawei zou door de sancties geen technologie of onderdelen bij Amerikaanse bedrijven kunnen kopen. Een deel

van de restricties werd deze week met negentig dagen uitgesteld, om problemen voor Amerikaanse klanten van Huawei te voorkomen.

Tegelijkertijd werden 46 aan Huawei gelieerde bedrijven op de zwarte lijst gezet om omzeiling van de sancties tegen te gaan.

Heffingen China op Amerikaanse auto's

PEKING — China gaat importheffingen instellen op 75 miljard dollar aan Amerikaanse goederen, waaronder auto's, ruwe olie en sojaabonen. Dat heeft de Chinese regering aangekondigd.

Daarmee slaat het Aziatische land terug voor Amerikaanse heffingen op 300 miljard dollar aan Chinese goederen. De Chinese heffingen voor de meeste goederen bedragen tussen de 5 en 10 procent, de extra tarieven op auto's worden 25 procent.

Een deel van de Chinese importheffingen, waaronder die op sojaabonen en Amerikaanse ruwe olie, wordt per 1 september op 300 miljard dollar aan importgoederen uit China extra importheffingen in te voeren. Later stelde hij een deel van de extra heffingen uit tot in december. Dat uitstel geldt onder meer voor smartphones en computers.

Powell: Aanzienlijke risico's voor economie VS

JACKSON HOLE — De Amerikaanse economie bevindt zich in een gunstige positie maar er zijn tegelijk aanzienlijke risico's vanwege de wereldwijde verdraging van de economische groei en de handelsspanningen.

Dat heeft Federal Reservevoorzitter Jerome Powell gezegd in een speech op het jaarlijks symposium van de koepel van centrale banken in Jackson Hole.

“Onzekerheid over het handelsbeleid lijkt een rol te

spelen in de wereldwijde verdraging en in de zwakke productie- en kapitaaluitgaven in de VS”, aldus Powell. “We zullen op gepaste wijze optreden om de economische groei te ondersteunen, met een sterke arbeidsmarkt en inflatie in de buurt van de doelstelling van 2 procent”, voegde hij daaraan toe. Op de financiële markten werd al dagen uitgekeken naar deze toespraak van Powell. Kenners gaan er over het algemeen vanuit dat de Fed in september opnieuw de rente gaat verlagen.

Hasbro koopt bedrijf achter Peppa Pig

PAWTUCKET — Speelgoedbedrijf Hasbro neemt Peppa Pig-eigenaar Entertainment One (eOne) over. Het Canadese bedrijf, dat ook achter tekenfilmserie PJ Masks zit, kost ongeveer 4 miljard dollar.

EOne maakt niet alleen tekenfilmseries en programma's voor kinderen. Het bedrijf was ook betrokken bij televisieseries als The

Walking Dead, The Rookie en Designated Survivor en films als Oscarwinnaar Green Book. Bovendien hebben de Canadezen een eigen muzieklabel.

Hasbro is vooral bekend van speelgoed als Transformers, My Little Pony, Play-Doh en Nerf. Van die eerste twee zijn ook televisieseries en films gemaakt. Met de overname van eOne heeft het speelgoedmerk meer controle over dergelijke mediaproducties.

ASR groeit en neemt verzekeraar Veherex over

UTRECHT — ASR heeft zijn winstgevendheid in de eerste helft van het jaar flink verbeterd. De verzekeraar maakte verder de overname van Veherex bekend, de inkomensverzekeraar van onder meer NS-personeel en het Spoorwegpensioenfonds.

Het operationele resultaat van ASR verbeterde in de afgelopen zes maanden met 21 procent tot 459 miljoen euro. De nettowinst steeg met 46,5 procent tot 540 miljoen euro. Dat was onder meer te danken aan hogere indirecte beleggingsopbrengsten. De overname van Veherex, die al langer rondzong, past volgens ASR binnen de huidige strategie, gericht op het verbeteren van de positie op de markt voor inkomensverzekeringen en diensten voor duurzame inzetbaarheid. De verzekeraar van machinisten en conducteurs wordt ingevoegd in inkomensverzeke-

raar Loyalis, dat zelf sinds eind vorig jaar onderdeel is van ASR. De sterke kapitaalpositie stelt ASR in staat verder te kijken naar kleine en middelgrote overnames. De zogeheten Solvency II-ratio, die iets zegt over de verhouding van het vermogen tegenover de verplichtingen, zakte wel van 197 procent naar 191 procent. De schadetak van ASR deed goede zaken doordat er aanmerkelijk minder stormschade hoefde te worden vergoed dan een jaar eerder. Het onderdeel noteerde mede daardoor een operationeel resultaat van 122 miljoen euro, bijna twee keer zo veel als in de eerste helft van vorig jaar. Ook het onderdeel voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen boekte 'goede resultaten'. Bij het onderdeel levensverzekeringen steeg het operationeel resultaat met ruim 8 procent. Dat kwam door een verbeterde investeringsmarge.

Bang & Olufsen staat te koop

KOPENHAGEN — De Deense verkoper van luxe tv's en geluidsapparatuur Bang & Olufsen staat te koop. Voorzitter Ole Andersen liet in een interview in Deense media weten open te staan voor biedingen.

Bang & Olufsen staat al geruime tijd onder druk en zag dit jaar al de helft van zijn beurswaarde verdampen. Het bedrijf, dat in juni zijn meest recente winstwaarschuwing gaf, kampt met teruglopende omzetten. Dat

komt onder meer door toenomen concurrentie. Ook zijn de kosten te hoog en is het bedrijf volgens analisten niet wendbaar genoeg om in te spelen op veranderingen in de markt, zoals de opkomst van steeds betere bluetoothspeakers. Investeerders reageerden enthousiast op de mogelijke verkoop. Het aandeel ging vanochtend bijna 6 procent omhoog op de beurs in Copenhagen. Een analist wees er wel op dat de kopers waarschijnlijk niet in de rij staan voor Bang & Olufsen.

NEW YORK				AMSTERDAM				
23-Aug				23-Aug				
DOW JONES	25.879.07	-1.42%	AEX	542.09	-0.88%			
S&P 500 INDEX	2.887.26	-1.22%	ARCELMITTAL	12.21	-2.24%			
NASDAQ	7.845.79	-1.82%	AGEON NV	3.44	-4.64%			
AMAZON.COM INC	1.772.83	-1.81%	KONINKLIJKE AHOL	20.80	-0.14%			
APPLE INC	205.20	-3.42%	AKZO NOBEL	81.05	-0.53%			
BAIDU INC-SP ADR	103.61	-1.74%	ASML HOLDING NV	190.16	-1.82%			
BERKSHIRE HATH-B	198.35	-1.32%	DSM (KONIN)	110.35	-0.90%			
BOEING CO/THE	363.25	2.49%	HAL TRUST	137.00	-0.44%			
CITIGROUP INC	62.82	-1.55%	HEINEKEN NV	94.52	-0.71%			
COCA-COLA CO	54.00	-0.91%	ING GROEP NV	8.41	-1.91%			
COSTCO WHOLESALE	275.14	-1.71%	KPN (KONIN) NV	2.73	0.44%			
WALT DISNEY CO	133.74	-1.72%	KONINKLIJKE PHIL	41.74	-1.06%			
3D SYSTEMS CORP	6.84	-2.29%	RANDSTAD NV	41.64	-1.23%			
EBAY INC	38.99	-1.23%	ROYAL DUTCH SH-A	25.03	-1.03%			
FACEBOOK INC-A	179.80	-1.23%	TOMTOM	11.02	2.44%			
GENERAL ELECTRIC	7.85	-4.19%	TOTAL SA	43.58	-1.84%			
ALPHABET INC-A	1,167.71	-2.00%	UNILEVER NV	54.14	-0.46%			
HP INC	17.77	-6.15%	W.P. STEWART HOL	538.08	-0.17%			
HOME DEPOT INC	218.33	-1.22%						
INTEL CORP	45.41	-2.93%	SCOTIABANK FUNDS				22-Aug	
JOHNSON&JOHNSON	128.08	-2.43%	MONEY MARKET				13,847.000%	
MICROSOFT CORP	135.04	-1.99%	US DOLLAR BOND				23,482.023%	
PROCTER & GAMBLE	118.69	-0.61%	GLOBAL GROWTH				2,462.422%	
ROYAL DUTCH-ADR	55.64	-0.45%	US GROWTH				16,357.000%	
STARBUCKS CORP	95.57	-0.96%	CANADIAN DOWRY				2,6530.055%	
TWITTER INC	41.54	-1.52%	FUNDS				22-Aug	
WALMART INC	110.28	-1.46%	BGF CONT EUR FLEX				28.72.044%	
[EXCHANGE TRADED FND]			BGF EMTX BOND				18.82.064%	
ALERIAN MLP - AMLP	8.93	-1.54%	BGF FIX INC GBL OP				14.59.000%	
ISH GBL HY BD - GHY	48.95	0.14%	BGF GBL ALLOCATION				56.98.007%	
ISH IBOXX HY BD - HYG	86.78	-0.20%	BGF USD CORE BOND				17.43.006%	
ISH SELECT DIV - DIVY	96.78	-1.32%	BGF USD HI YIELD BND				34.39.029%	
ISH MSCI EMTK - EEM	39.26	-0.96%	TEMPLETON GBL BND				25.36.000%	
ISH MSCI PAC - EPP	43.61	-0.86%	TEMPLETON ASIAN SM				48.94.095%	
ISH RUSSELL - INV	169.81	-1.58%	CURRENCIES				23-Aug	
ISH S&P 500 - SPY	177.36	-1.38%	VENUSD				105.5900.080%	
ISH EUROPE - IEV	41.65	-0.48%	EURUSD				1.1138.052%	
INVECO QQQ TRUS	184.23	-2.02%	CANUSD				1.3315.099%	
INVECO DB COMMO	14.79	-0.87%	GBPUSD				1.2208.014%	
SPDR S&P INT DIV-DWX	38.01	-0.26%	COMMODITIES				23-Aug	
SPDR S&P MID 400	338.79	-1.62%	OIL WTI				53.61.276%	
SPDR S&P 600 SMA	64.63	-1.76%	GOLD				1526.03.185%	
VANGUARD REIT - VNQ	91.69	-0.92%	SILVER				17.41.219%	
WSDOWTR JAP H EQ-DXJ	45.52	-1.54%	WHEAT				2,470.005%	
Source Bloomberg								

A Standard Of Excellence Since 1916

MCB
MADURO & CURIEL'S BANK

Private Banking & Investment Services
Lio Capriles Banking Center | Schottegatweg (oost) z/n
P.O.Box 305 | Curaçao | Tel 466 1818 | Fax 466 1633
e-mail: pbis@mc-bank.com | website: www.mc-bank.com/pbis

Overgangskosten met ruim 100 procent verhoogd

Dure en moeizame transitie bij HNO

WILLEMSTAD — Er hangt een duur prijskaart aan de transitie van het personeel en de medische apparatuur van het St. Elisabeth Hospitaal (Sehos) naar het Curaçao Medical Center (CMC). De nu in het project Hospital Nobo Otrobanda (HNO) begrote 40 miljoen gulden overgangskosten, betreffen een verhoging van ruim 100 procent van de oorspronkelijk geplande 15 miljoen.

Het HNO-project ging van start met een Nederlandse financiering tegen een zachte rente van 2 procent. De bouw van het nieuwe ziekenhuis was toen begroot op 200 miljoen gulden. Door opgetreden vertragingen, meerwerk en claims werd er een additionele lening uit Nederland aangevraagd. Hierdoor kwam de totale investering op ruim 400 miljoen gulden te staan. De Curaçaose regering klopte vorige maand wederom aan bij de Nederlandse regering voor een derde extra financiering van nog eens 200 miljoen gulden.

Uit een kostenoverzicht van het HNO-project blijkt dat van die derde aangevraagde financiering, 40 miljoen gulden is begroot voor de transitie. Oorspronkelijk werd geschat dat de overgangskosten voor personeel en apparatuur van het Sehos naar CMC 15 miljoen gulden zouden bedragen. Deze transitiebegroting werd naderhand verhoogd met 7 miljoen, ofwel aangepast naar 22 miljoen gulden. Saillant detail is dat na de vaststelling van dat nieuwe transitiebudget, dit drastisch werd verlaagd naar

slechts 8 miljoen gulden. Deze verlaging van maar liefst 64 procent werd vericht door het ministerie van Financiën. De reden hiervoor is onbekend en er bestaat ook geen duidelijkheid over wat er is gebeurd met de resterende 14 miljoen gulden. Het Belgische architectenbureau VK Architects & Engeneers CVBA en advocatenkantoor FCW Legal concludeerden drie jaar geleden (2016) in een tussentijds evaluatierapport over het HNO-project, dat die drastische verlaging in de transitiebegroting door het ministerie van Financiën ‘onverantwoord’ is. Ze adviseerden dan ook deze korting terug te draaien. Deze evaluatie vond plaats in de periode 13 mei 2016 tot en met 19 augustus 2016. Een ander merkwaardig gegeven is, dat het architectenbureau en advocatenkantoor toen ook nog vermeldde dat het transitietraject nagenoeg niet loopt, ofwel ‘on hold’ is gezet door HNO-opdrachtgever Stichting Ontwikkeling Nederlandse Antillen (Sona). ‘Het ‘on hold’ zetten van de transitie door Sona is niet in het belang van het HNO-project. Daarmee zal de invol-

ving en de operationaliteit van het nieuwe ziekenhuis alleen maar nog langer op zich laten wachten.’ Het transitietraject behelst liefst negentien deelprojecten. Het plan was om vroeg van start te gaan met vijf hiervan: 1. Zorg- en organisatiefilosofie, 2. HR Roadmap, 3. Opleiden, trainen, bij- en omscholen, 4. Cultuur- en gedragsverandering en 5. Leiderschaps- en managementontwikkeling. Dit geschiedde echter toch niet.

Door die ontwikkelingen hadden de onderzoekers van VK Architects & Engeneers CVBA en advocatenkantoor FCW Legal in hun tussentijdse rapportage toen een vernietigend oordeel over het transitieplan: ‘Op gebied van visie en strategie is een transitieplan gemaakt, waar de stakeholders het echter niet eens zijn over de essentiële punten. Er is bijgevolg geen gezamenlijke toekomstvisie voor het HNO. Iedere stakeholder blijft voor eigen rekening rijden. Het belang van het Land Curaçao en de bevolking komt hierdoor op een tweede plaats. Ook rond het tijds kader is er nog onduidelijkheid. Men slaagt er niet in om een coalitie te creëren en de zorgvisie voor HNO ontbreekt nog.’ Na twee eerdere financieringen door Nederland van het HNO-project, springt in het oog de nu begrote 40 miljoen gulden voor dezelfde transitie.

Bob Traa pleit voor poldermodel om problemen aan te pakken

Aanbodkant van de economie vereist meer aandacht

WILLEMSTAD — Bob Traa, president-directeur van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS), heeft woensdag tijdens een lunchbijeenkomst van de Vereniging Bedrijfsleven Curaçao (VBC) de aanwezigen geprikkeld met zijn diagnose en mogelijke oplossingen voor de huidige economische situatie van Curaçao. Volgens hem moet de nadruk liggen op het versterken van de aanbodkant van de economie om zo de potentiële groei naar een hoger niveau te tillen.

Traa bracht tijdens de goed bezochte VBC-lunch naar voren dat de arbeidsproductiviteit op Curaçao een neerwaartse trend vertoont. Tegelijkertijd neemt de groei van de potentiële beroepsbevolking af. Hierdoor is volgens hem de potentiële groei van de economie negatief. Wanneer de arbeidsproductiviteit afneemt, verminderen bedrijven het aantal arbeidsplaatsen om hun kosten te verlagen. Hierdoor neemt de werkloosheid toe. Curaçao kent niet alleen een hoge werkloosheid, ook het kapitaal wordt niet optimaal benut. Er staan veel lege gebouwen en er is sprake van overliquiditeit in het bankwezen. Daarnaast is het concurrentievermogen van Curaçao als gevolg van de lage productiviteit onvoldoende en is het tekort op de lopende rekening van de betalingsbalans hoog. De structuur van de economie van Curaçao verschuift geleidelijk van industrie naar toerisme. Op basis van deze diagnose stelt Traa dat het beleid zich zowel op de vraag- als de aanbodkant van de economie moet richten. Gezien het grote tekort op de lopende rekening van de betalingsbalans ziet hij weinig ruimte om vanuit de vraagkant de economie te stimuleren. Bovendien dient in het geval van het begrotingsbeleid rekening te worden gehouden met het tempo van de uitvoering

Foto's: Ken Wong

van maatregelen. Immers, een te sterke aanpassing van het begrotingsbeleid in korte tijd zou de economische activiteit extra kunnen vertragen. De mogelijkheden voor monetaire beleidsacties zijn daarnaast ook beperkt, gezien de vaste koppeling van de gulden aan de Amerikaanse dollar. Verder is de economische dynamiek van Curaçao en St. Maarten verschillend. De recessie van St. Maarten is conjunctureel van aard terwijl op Curaçao sprake is van een recessie van structurele aard. Traa pleit in de eerste plaats voor meer aandacht gericht op Nederland. Hij pleit voor gesprekken met Nederland over de economische problemen op het eiland, maar ook

voor de invoering van het poldermodel. Alle partijen moet volgens hem om de tafel om tot een oplossing te komen. ‘In dit geval is het raadzaam om om de tafel te zitten. De politiek kan dit niet alleen aan’, is zijn mening. De nadruk moet daarom liggen op het versterken van de aanbodkant van de economie om zo de potentiële groei naar een hoger niveau te tillen. Curaçao zou moeten streven naar het uitvoeren van een structurele hervormingsagenda. Deze hervormingen moeten gericht zijn op het efficiënter en productiever maken van de arbeidsmarkt, de productemarkt en het overheidsapparaat. Hierbij moet de nadruk liggen op tripartiete inzet en flexicurity, ofwel het be-

schermen van de mensen en niet van specifieke arbeidsplaatsen. Bij de invulling van de hervormingsagenda moeten overheid, vakbonden en bedrijfsleven actief samenwerken.

Ten slotte deed de gastspreeker een oproep tot meer en betere data om de problemen om het eiland te kunnen analyseren. ‘Goede en up-to-date cijfers zijn momenteel niet voorhanden’, zo zei hij. In dit kader is het volgens hem nodig dat het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van Curaçao meer personeel krijgt om belangrijke data te produceren. Ook de Centrale Bank zal volgens hem hieraan bijdragen door meer data op zijn website te publiceren. Traa hield zijn toespraak in aanwezigheid van onder anderen de minister van Financiën Kenneth Gijsbertha, oud-minister van Economie Ontwikkeling Steven Martina, de voorzitter van de Staten William ‘Junior’ Millerson en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven op Curaçao. Met zijn toespraak beoogde Traa de dialoog op gang te brengen om tot een gezamenlijk gedragen structurele hervormingsagenda te komen.

MFK bezorgd over lot Sehos

WILLEMSTAD — De Movimentu Futuro Kòrsou (MFK) is bezorgd over het lot van het St. Elisabeth Hospitaal (Sehos). De regering mag haar verantwoordelijkheid voor de continuïteit van de zorg via dit ziekenhuis vóór het operationeel worden van het nieuwe Curaçao Medical Center (CMC), niet verloochenen, stelt Statenlid Jacinta Constancia (MFK).

De oud-minister stuurde namens de MFK-fractie in het parlement een brief naar Gezondheidsminister Suzy Camelia-Römer (PIN). In dit schrijven refereert Constancia aan artikel 25 van de Staatsregeling, dat gaat over de taak van de overheid om garant

te staan voor kwalitatieve goede zorg voor de burgers. Datzelfde artikel haalde de regering deze week nog aan om aan te geven waarom er 25 miljoen gulden wordt voorgeschoten aan het project Hospital Nobo Otrobanda (HNO), waaronder het CMC valt. MFK vindt dat de regering dan ook dit

artikel dient toe te passen, zodat het Sehos niet voortijdig sluit.

Constancia wil in dat verband van de Gezondheidsminister weten of de regering aan haar betalingsverplichtingen heeft voldaan jegens het Sehos en de leveranciers van medicijnen. Ook vraagt het Statenlid welke oplossing of welk financieel plan de overheid heeft om het noodlijdende ziekenhuis voor sluiting te behoeden in aanloop naar de ingebruikname van het CMC.

Visit
our website
AMIGOE.COM

Onthulling kunstwerk Giovanni Abath

Foto: Edele Sambo

WILLEMSTAD — ‘Emancipate yourself from mental slavery’ is het nieuwste kunstwerk van de lokale kunstenaar Giovanni Abath. De onthulling van het kunstwerk vond dinsdag plaats in de Frederikstraat 5 te Otrobanda.

Het kunstwerk is gerealiseerd in het kader van het evenement Kaya Kaya, dat

aanstaande zaterdag plaatsvindt. Het programma werd verzorgd door Grupo Anakú-

kuumba, Junior Tecla met een interpretatie van ‘Redemption Song’ van Bob Marley, Grupo Fak, Kurt Schoop als organisator van Kaya Kaya en Reinald Curriel, directeur Ennia. De kunstenaar legde in zijn toespraak uit dat dit werk ervoor bedoeld is om toe-

schouwers te helpen beseffen, of eraan herinnerd te worden, dat beperkingen mentaal zijn. Het ideaal van de kunstenaar is dat iedereen zijn maximum potentieel realiseert. ‘Men moet nooit vergeten: ‘None but ourselves can free our minds’, aldus Abath.

De Groep van 6, bestaande uit Amigu di Tera, Fundashon Rif, Fundashon Parke Nashonal, Boneco, ProMo (Pro Monumento) en de werkgroep Protur, reageert op de berichtgeving naar aanleiding van een VVRP-presentatie afgelopen maandag. Manuel vervolgt: ‘Wij zien hierin wederom een bevestiging dat in deze moeilijke financiële tijden slechts een paar duurbetaalde consultants gewin zullen behalen en dat het algemeen belang hierbij ondergeschikt is. We hebben uit de krant kunnen vernemen dat men het over een totaalinvestering van 25 miljoen gulden heeft, waarbij men dus geheel voorbijgaat aan de nodige upgrade van de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) Klein Hofje op Groot Piscadera.’

Manuel benadrukt dat van Klein Hofje bekend is dat het eigenlijk al jaren de huidige hoeveelheid rioolwater uit het Rifgebied – dit nog zonder dat het nieuwe ziekenhuis HNO en Corendon op de rioollei-

ding zijn aangesloten – amper aankan. ‘Dan zegt men nu doodleuk dat er een nieuwe rioolleiding naar Klein Hofje aangelegd wordt en dat het gebied een nieuw gemaal krijgt, maar ‘we hebben niets gereserveerd voor Klein Hofje?! Ondertussen blijft men zich wel focussen op de aanleg van een rechte weg – een tweebaansweg – door het bos, die miljoenen aan gemeenschapsgelden zal kosten en waarvoor nu dus onze mangroven op grote schaal gekapt moeten worden. Nogmaals, hetgeen wij van het begin af aan hebben gesteld, beter gezegd hadden verwacht, is dat de aandacht van de overheid voornamelijk naar de aanleg van de weg uitgaat en de natuurvernietiging enorm zal zijn.’

De RWZI-installatie is al jaren toe aan vernieuwing en kampt regelmatig met de verwerkingscapaciteit van het rioolwater. Klein Hofje werd reeds in 2009 als een SEI-project (Sociaal-Economisch Initiatief)

door de overheid voorgedragen als ontwikkelingsproject vanwege de staat waarin het verkeerde. De Amigoe heeft door de jaren heen uitvoerig de zorg belicht die herhaaldelijk werd uitgesproken. Dit omdat het aangekondigde upgradeproject geen doorgang heeft gevonden. Zo werden herhaaldelijk politieke vragen gesteld over wat er na 10-10-10 met het bedrag van 27 miljoen gulden is gebeurd dat binnen het Sociaal-Economisch Initiatief was begroot voor de modernisering van RWZI Klein Hofje en de vervanging van een groot aantal gemalen en leidingen.

Manuel stelt verder dat de groep juist een oplossing voorstaat voor de zware vervuiling in het bos – veroorzaakt door jarenlange riooloverstort en een gebrekkig functionerende gemaal – en zodoende sanering: ‘Wij zijn er inderdaad altijd voorstanders van geweest dat er een oplossing wordt geboden middels sanering van het gebied en daarmee de enorme muggenoverlast door het stilstaande water verholpen wordt. Dus nu gaat men het geheel opschonen/saneren, nieuwe leidingen en een nieuw gemaal aanleggen, zonder dat de capaciteit van Klein Hofje is meegenomen in de totaalinvestering van maar liefst 25 miljoen gulden en waarvan men overigens nog geen duidelijkheid kan geven over hoe dit bijzonder hoge bedrag aan gemeenschapsgelden besteed zal worden.’

Geslaagde coup

Eilandsraad Bonaire sluit gelederen en forceert vertrek griffier

KRALENDIJK — De griffier van de Eilandsraad van Bonaire heeft per direct zijn ontslag ingediend. Willem Cecilia was bijna negen jaar de griffier van de raad. Hij hield de eer aan zichzelf nadat woensdagmiddag duidelijk werd dat de raad hem uit zijn functie zou gaan zetten. Verschillende raadsleden vonden dat ‘elegante’ en prezen de gewezen griffier voor zijn vrijwillige vertrekt. Hiermee pleegde de Eilandsraad een snelle coup tegen de griffier die de meeste raadsleden als hinderpaal zagen.

door onze correspondent
Wim Romeijn

Het snelle vertrek van Cecilia volgde op de tumultueus verlopen openbare gezamenlijke commissievergadering van maandag. Bij die gelegenheid kwam het tot een knallend treffen tussen raadsvoorzitter en gezaghebber Edison Rijna en oppositieleider Clark Abraham over procedurele tekortkomingen, gebrekkige informatievoorziening en andere onvolkomenheden die de raad bemoeilijken in zijn werk. Deze knallende ruzie bleek de spreekwoordelijke druppel die 48 uur later fataal bleek voor de griffier. Rijna werd er nadrukkelijk op ge-

wezen dat hij als politiek verantwoordelijke telkens opnieuw moet opdraaien voor fouten die door anderen zijn gemaakt hetgeen ook zijn positie als hoogste ambtsdrager van het eiland niet ten goede komt. Er bestond onder raadsleden al langere tijd – volgens sommige betrokkenen die zelf niet langer in de raad zitten zelfs al jaren – onvrede, twijfels en teleurstellingen over het functioneren van de griffier vanwege vermeende procedurele fouten of een ontoelaatbare sturing van de agenda. Zo ontbrak het bijvoorbeeld aan een lijst van nog te behandelen raadsstukken waardoor talrijke dossiers op de plank

bleven liggen in afwachting van agendering. Tijdens een besloten bijeenkomst van de drie fractieleiders met raadsvoorzitter Rijna, woensdagmiddag even na de lunch, ontstond er na enig aandringen eensgezindheid onder de aanwezigen over het besluit om de griffier heen te sturen. Nadat het ‘mini-presidium’ de kogel had afgevuurd ging er enkele uren later, met hulp van een externe griffiekracht, een oproep uit voor een besloten vergadering, de volgende dag, van de Huishoudelijke en Werkgeverscommissie van de Eilandsraad die de coup zou formaliseren.

Deze oproep vond plaats zonder betrokkenheid en medeweten van Cecilia die na hiervan te hebben vernomen wist dat zijn tijd voorbij was. Gisterochtend diende de griffier zijn ontslag in met als reden dat hij na 8,5 jaar de raad te hebben ondersteund, het tijd vond om voor een ander plaats te maken.

St. Maarten

Jeugdgevangenissen binnenkort heropend

PHILIPSBURG — Het Miss Lalie Centre, de jeugdgevangenis op St. Maarten, gaat binnenkort open en er zullen twee jongeren gehuisvest worden. Minister van Justitie Cornelius de Weever maakte dit nieuws gisteren bekend. Het centrum was sinds orkaan Irma in september 2017 gesloten.

Justitie-medewerkers en pers bekijken de recreatieruimte van het Miss Lalie Centre.

Tijdens een rondleiding door de gerenoveerde faciliteit vertelde De Weever de aanwezige vertegenwoordigers van de media en de justitiële keten gisteren dat één vleugel van het gebouw nu compleet is. De tweede en laatste vleugel wordt in de komende weken voltooid. Elke vleugel kan tien gevangenen huisvesten.

Dit sluit een gat in het rechtssysteem, volgens De

Weever, die opmerkte dat de faciliteit alleen jongens in de leeftijd van twaalf tot de komende weken voltooid. Indien nodig, kunnen er ook meisjes, gescheiden van de jongens, worden ondergebracht, stelde de minister. Het beveiligingssysteem is

voorzien van nieuwe camerabewaking, magnetische deuren die op magnetische kaarten werken en speciaal voor gevangenisontworpen sanitaire installaties, ter bevordering van de veiligheid van personeel en gedetineerden.

Waterkwaliteit

Putwater Bonaire een gevaar voor de volksgezondheid

KRALENDIJK — De kwaliteit van het put-, grond-, en zeewater laat op Bonaire veel te wensen over. Onderzoek naar de aanwezigheid in het water van bacteriën die een gezondheidsrisico met zich meebrengen wijst uit dat sommige putten niet gebruikt zouden mogen worden. Uit metingen verricht in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) blijkt dat de aanwezigheid van bijvoorbeeld enterococcus – een melkzuurbacterie die urineweginfecties kan veroorzaken – in elf putten aanzienlijk hoger is dan de internationaal gehanteerde maximum toelaatbare waarden.

door onze correspondent
Wim Romeijn

Hoewel het in Caribisch Nederland ontbreekt aan specifieke normen voor putwater vinden de onderzoekers van het op Bonaire gevestigde CIEE Research Station dat het putwater een direct gevaar oplevert voor de volksgezondheid. “Alleen al de aanwezigheid van fecaal materiaal in het putwater vertegenwoordigt een risico voor de gezondheid van mensen”, aldus het rapport uit 2017 – de meest recente studie naar de waterkwaliteit op Bonaire. De Amigoe is in het bezit gekomen van een grote hoeveelheid officiële stukken die betrekking

hebben op wetenschappelijk onderzoek naar de zorgwekkend slechte kwaliteit van het put- en grondwater op Bonaire.

Lekken

Lekkende beerputten zijn de belangrijkste oorzaak van de contaminatie. Vooral waterputten in en rond de bebouwde kom zijn ernstig vervuild. De aanwezigheid van bijvoorbeeld enterococcus in het grond- en oppervlaktewater in de drainageregio van Kralendijk aan de westkust van het eiland en op specifieke locaties in de nabijheid van nieuwbouwprojecten zoals Jibe en Kontiki, is op zeker zeven plekken hoger dan het

aanbevolen maximum. In hun concluderende opmerkingen stellen de onderzoekers dat de abnormale concentratie van fecale bacteriën in het putwater op Bonaire niet alleen de volksgezondheid ondermijnt maar ook een grote impact heeft op de natuur. Het verontreinigde water komt uiteindelijk in zee terecht waar de micro-organismen grote schade berokkenen aan de kwetsbare koraalriffen en het rijke ecosysteem dat zij herbergen. Het rapport stelt verder dat de concentratie van bacteriën in het grondwater dat naar zee stroomt op sommige plekken langs de kust inmiddels zo hoog is dat er een ‘vrij ernstig’ gevaar bestaat voor de volksgezondheid.

Koraal

De onderzoekers stellen verder dat de afname van de zuurgraad van het grondwater tussen 2013 en 2016 met pH 0,6 een zesvoudige verandering betekent in de concentratie van waterstofionen. Wanneer dit grondwater de zee bereikt neemt ook daar de

zuurgraad meetbaar af waardoor organismen zoals koraal niet langer in staat zijn om hun skelet van calciumcarbonaat te produceren. De topografische, klimatologische en geologische omstandigheden op Bonaire zorgen ervoor dat er een direct verband is tussen het grondwater en het zeewater langs de kuststrook. Regenwater en lekkages uit defecte beerputten en rioolpijpen komt via het poreuze kalksteen vrij makkelijk in zee terecht.

De wetenschappers van CIEE Research Station doen een beroep op de overheid om met grotere regelmatigheid het put-, grond-, en zeewater te onderzoeken om zodoende een beter inzicht te krijgen in het verloop van de waterkwaliteit, zodat er gericht beleid kan komen om ervoor te zorgen dat de gezondheid van het koraalrif dat Bonaire omringt – de belangrijkste toeristische attractie van het eiland en daarmee ook de motor van de lokale economie – niet verder onder druk komt te staan.

Europarlementariër wil werk naar Bonaire brengen en tiener naar Brussel halen

KRALENDIJK — EU-politicus Samira Rafaela (D66) wil lokale projecten opzetten die voor meer werkgelegenheid onder jongeren op Bonaire gaan zorgen. “Ik wil echt dat daar concrete projecten voor gaan komen”, aldus de politica tijdens de afsluitende bijeenkomst van haar meerdaagse bezoek aan het eiland.

door Robert Pastoor

De D66-Europarlementariër deed Bonaire een aantal dagen aan op uitnodiging van het Bestuurscollege. Tijdens de laatste Europese verkiezingen bleek Rafaela in Caribisch Nederland een ware stemmentrekker. Zij heeft op de ABC-eilanden intensief campagne gevoerd. Met een totaal van ruim 32.000 voorkeurstemmen heeft Rafaela een stoeltje bemachtigd in het Europees Parlement. Op Bonaire kreeg ze iets meer dan 1000 stemmen. Rafaela is opgegroeid in Nederland, maar heeft een grootmoeder van Curaçaose afkomst.

De werkgelegenheidsprojecten onder jongeren moeten wat betreft de populaire politica niet alleen in Europa worden opgestart, maar ook in de overzeese delen van het Koninkrijk. In haar ogen wordt Caribisch Nederland er niet altijd even goed

Foto's: Robert Pastoor

bij betrokken door beleidmakers: “Hoe dan ook, ik wil die projecten gewoon regelen. Voor alle jongeren. Het gaat mij heel erg aan het hart.” Rafaela strijdt voor gelijke kansen voor alle inwoners van het Koninkrijk. Zo’n op te zetten stimuleringsproject kan volgens de D66-politica onder meer worden gefinancierd met geld vanuit Brussel. Rafaela concludeert echter wel dat de wegen naar de Brusselse geldpotjes voor veel organisaties op Bonaire een onduidelijke route zijn. Daar wil ze verandering in

brengen: “Ik wil duidelijke lijnen gaan leggen tussen de Europese fondsen en Caribisch Nederland.” De negentienjarige Bonairiaan Anthony Janga heeft in elk geval al een kant en klaar plan klaarliggen dat voor meer werkgelegenheid onder jongeren kan zorgen. Hij wil een innovatiebureau speciaal voor jongeren oprichten. Hij presenteerde zijn idee aan Rafaela, met als gevolg dat hij zijn plan mag gaan pitchen in het Europees Parlement. De tiener wil dat jongeren meer ruimte krijgen op het

eiland, een pleidooi dat hij al eerder hield in deze krant. Volgens de gedreven Janga is het eiland te conservatief met nieuwe plannen “De jongeren willen wel, maar de ouderen niet.” Met de hulp van een innovatiebureau kunnen jongeren hun ideeën en plannen op Bonaire tot wasdom brengen. Het uitvoeren van die plannen moet volgens Janga bijdragen tot de sociaaleconomische ontwikkeling van Bonaire. “Wat een toffe energie”, aldus de politica nadat Janga zijn plan heeft toegelicht: “Ik zou bijna zeggen; kom bij mij in het team.” Rafaela belooft dat ze het plan van de Bonairiaan niet zal kapen voor D66. “Het gaat mij erom dat hij inspiratie krijgt in Brussel. Hij kan die inspiratie en kennis mee terugnemen om dat vervolgens weer hier toe te passen.”

Janga is sprakeloos nu hij weet dat er een vliegticket naar Brussel voor hem klaarligt: “Ik krijg hiermee de kans om Bonaire vooruit te helpen. We lopen hier namelijk al jaren achter. Ik krijg nu eindelijk de kans om uit te leggen wat er allemaal verkeerd gaat op het eiland”, zegt hij zelfverzekerd.

Commissie opgericht voor lesmateriaal slavernij en viering herdenking slavenopstand 225 jaar geleden

WILLEMSTAD — Minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport, Marilyn Alcalá-Wallé (OWCS, PAR), heeft een commissie opgericht voor het ontwikkelen van tien lesbrieven over de Curaçaose slavernijgeschiedenis. Ook moet de commissie een voorstel indienen voor de herdenking van de Grote Slavenopstand 225 jaar geleden.

Sergio Everon zit de commissie Geschiedenis Slavernij Curaçao en de opstand 225 jaar geleden voor.

De ‘Commissie Geschiedenis Slavernij Curaçao en de opstand 225 jaar geleden’, zoals de officiële naam luidt, is per 18 augustus op basis van een ministeriële beschikking opgericht. De leden worden benoemd door de minister. Voorzitter van de commissie is Sergio Everon. De commissie bestaat verder uit een secretaris, aan te wijzen door de voorzitter. De andere leden zijn: een vertegenwoordiger van de Beleidsorganisatie van het ministerie van OWCS; een vertegenwoordiger van de Uitvoeringsorganisatie Cultuur en Sport; een vertegenwoordiger van de Uitvoeringsorganisatie Onderwijs en Wetenschap; twee vertegenwoordigers van de van overheidswege gesubsidieerde scholen; een vertegenwoordiger van de Dienst Openbare Scholen; twee experts op historisch gebied.

De commissie moet onder meer een inventarisatie uitvoeren naar de informatie die beschikbaar is over de geschiedenis van de slavernij op Curaçao in al haar facetten. Daarnaast maakt de commissie tien lesbrieven voor de scholen voor funderend, voortgezet en secundair beroepsonderwijs op Curaçao. Daarbij is het belang om ook het monument ‘Desenkadena’ ont-

worpen door Nel Simon mee te nemen, alsmede de zeven monumenten die de ‘Trail of Resistance’ markeren. Deze beelden zijn ontworpen door Yubi Kirindongo. Tot slot moet de commissie ook aandacht schenken aan de ‘Siklo di Sklabitut’ (slavernijcyclus). Deze cyclus heeft betrekking op 17 augustus Grote Slavenopstand, 23 augustus Dag ter Herdenking van de Slavenhandel en zijn Afschaffing, 3 oktober Sterfdag Tula, 2 december Dag van de Afschaffing van de Slavernij, 25 maart Internationale Dag van de Herdenking van Slachtoffers van

Slavernij en de trans-Atlantische Slavenhandel, 1 juli Dag van de Emancipatie. De tien lesbrieven hebben betrekking op de trans-Atlantische Slavenhandel, slavernij op Curaçao, de ‘Trail of Resistance’ monumenten bij Kenepa, Santa Cruz, Porto Mari, Salina Sint Marie, Ser’i Neger, Savonet en Rif, en moderne slavernij. De commissie moet uiterlijk 30 november een voorstel bij Alcalá-Wallé indienen over de herdenking volgend jaar, van de Grote Slavenopstand die op 17 augustus 1795 onder leiding van Tula plaatsvond.

Nederland bezorgd om branden Amazonegebied

DEN HAAG — Nederland is bezorgd over de natuurbranden in het Amazonegebied. “Het is echt verschrikkelijk wat daar gebeurt”, zegt minister-president Mark Rutte. “Het is niet ongebruikelijk dat er branden zijn maar op deze schaal en zo vroeg in het seizoen, dat is buitengewoon schokkend.”

Het is volgens Rutte ‘simpelweg in het belang van de wereld’ dat Brazilië zo snel mogelijk werk maakt van de bestrijding van het vuur. Om de regering van president Jair Bolsonaro daartoe aan te sporen trekt Nederland samen op met andere Europese landen, aldus de premier. De Europese Unie is in vergevorderde onderhandelingen met Brazilië en drie andere landen in Zuid-Amerika over een nieuw vrij-handelsverdrag (Mercosur). Duurzaamheid speelt al vanaf het begin een belangrijke rol in die gesprekken, zegt minister Sigrid Kaag (Buitenlandse Handel). Maar wat momenteel in het Amazonegebied gebeurt ‘maakt het wel heel acuut en urgent’, vindt de bewindsvrouw. Een oproep van Finland aan de EU om na te denken over een ban op de import van vlees uit Brazilië in verband met de verwoesting van de Amazone ziet Kaag niet direct zitten. “Dat is wel een ultiem middel en ik weet eerlijk gezegd niet of je daarmee resultaat bereikt.”

Volgens EU-handelscommissaris Cecilia Malmström is het vrijhandelsakkoord tussen de Europese Unie en Zuid-Amerikaanse landen het beste instrument om Brazilië ertoe te bewegen zich in te spannen voor het klimaat. Dit stelde Malmström nadat Ierland had gezegd het zogenoemde Mercosur-akkoord te zullen blokkeren als Brazilië het Amazonegebied niet beschermt. In het handelsakkoord zijn instrumenten voor handhaving opgenomen, maar het zal niet alle problemen oplossen, erkent Malmström. Het is volgens haar het best beschikbare middel. Volgens minister Stef Blok (Buitenlandse Zaken) weten de Brazilianen heel goed dat Nederland het van groot belang vindt dat de natuur in het Amazonegebied wordt beschermd. “Daar is al langer nauw contact over, en we hebben dat ook nu laten weten”, aldus de bewindsman.

De branden in het oerwoud zijn eind volgende week ook onderwerp van gesprek bij het overleg van de EU-ministers van Buitenlandse Zaken in Helsinki. “We hebben krachtige actie nodig van de EU”, aldus de Finse minister Pekka Haavisto. In een gesprek met EU-buitenlandchef Federica Mogherini toonden beiden zich volgens hem bezorgd over de “kritieke consequenties” van de branden voor het klimaat.

Noord-Korea: Dialoog of confrontatie

PYONGYANG — Noord-Korea is klaar voor zowel een dialoog als een confrontatie met de Verenigde Staten. Dat heeft een topdiplomaat van het regime gezegd.

Gesprekken over de ontmanteling van het kernprogramma van Pyongyang liggen stil sinds een tweede

topontmoeting tussen de Amerikaanse president Donald Trump en de Noord-Koreaanse leider Kim Jong-un in februari. De twee ontmoetten elkaar opnieuw in juni op de grens tussen de twee Korea's en kwamen overeen de onderhandelingen te heropenen, maar dat is vooralsnog niet gebeurd.

Pyongyang eist dat de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Mike Pompeo wordt vervangen door een ‘volwassener’ persoon. Zijn Noord-Koreaanse ambtgenoot Ri Yong-ho noemde hem vandaag de ‘giftige diehard van de Amerikaanse diplomatie’, die ‘afgezaagde retoriek over sancties’ bezigt.

Ex-marinier VS blijft nog maanden vast

Paul Whelan staat tijdens de hoorzitting in een kooi in de rechtszaal.

MOSKOU — De Amerikaanse ex-marinier die in Rusland wordt verdacht van spionage, blijft nog zeker tot eind oktober vastzitten. Dat heeft een Russische rechtbank vandaag besloten.

Paul Whelan zei dat hij in de gevangenis is mishandeld en dat hij sinds gisteravond niets had gegeten omdat hij door een arts zou worden onderzocht.

De rechter belde daarop persoonlijk een ambulance om te laten bepalen of Whelan naar het ziekenhuis moest. Whelan, die een

Amerikaans, Brits, Canadees en Iers paspoort heeft, werd op 28 december in een hotelkamer in Moskou aangehouden en beschuldigd van spionage – een aanklacht die hij ontkent. Als hij schuldig wordt bevonden, kan hij maximaal 20 jaar gevangenisstraf krijgen.

Noorse politie stopt onderzoek naar Kamphuis

DEN HAAG — De Noorse politie heeft het onderzoek naar Arjen Kamphuis afgesloten. De Amsterdammer raakte vorig jaar augustus vermist tijdens een trip in Noorwegen. Er kwam een grote zoekactie op gang.

Hoewel er nog geen lichaam is gevonden, gaat de politie ervan uit dat Kamphuis een ongeluk heeft gekregen tijdens zijn tocht met

een kajak en dat hij in het water is gevallen. De kajak werd een paar dagen na de vermissing teruggevonden. Twee vrachtwagenchauffeurs vonden in de buurt van de kajak persoonlijke spullen van Kamphuis en namen ze mee. Dat verklaart ook waarom een zendmast tien dagen na zijn vermissing contact maakte met de telefoon van Kamphuis. Volgens de politie hebben de twee echter

niks met zijn vermissing te maken gehad. Familie en vrienden van Kamphuis hebben ‘met groot verdriet de conclusies van de Noorse politie gelezen’, meldt woordvoerder Ancilla van de Leest, die bevriend was met Kamphuis. “Wij bedanken de Noorse en Nederlandse politie voor hun grote inzet. Wij leggen ons neer bij hun bevindingen en vragen tijd en privacy om dit te verwerken.”

Minister: Oplossing gezocht voor Van Laarhoven

Minister Ferd Grapperhaus was vanmorgen op bezoek bij de Thaise premier Prayut Chan-o-cha.

DEN HAAG/BANGKOK — De Nederlandse en Thaise autoriteiten gaan een oplossing zoeken voor de in Thailand gedetineerde ex-coffeeshophouder Johan van Laarhoven. Minister Ferd Grapperhaus (Justitie en Veiligheid) liet dat weten na een gesprek met de Thaise premier Prayut Chan-o-cha en diens minister van Justitie Somsak Thepsutin.

“De Thaise premier heeft aangegeven begrip te hebben voor het verzoek van Nederland. De positieve grondhouding bij de Thaise autoriteiten vind ik zeer bemoeigend”, aldus Grapperhaus in een verklaring. Er is afgesproken om op ‘korte termijn’ verder te praten

over de kwestie op ambtelijk niveau. Grapperhaus is naar Bangkok gereisd om te pleiten voor de terugkeer van Van Laarhoven en zijn vrouw naar Nederland zodat die hier hun straf zouden kunnen uitzitten. De Tilburger is in Thailand tot 75 jaar

cel veroordeeld wegens witwassen van drugsgeld, zijn vrouw kreeg twaalf jaar. De Thai brachten hen voor de rechter nadat het Nederlandse Openbaar Ministerie in 2014 om hulp bij een onderzoek tegen Van Laarhoven had gevraagd.

De gang van zaken leidde tot scherpe kritiek. De Nationale Ombudsman oordeelde in maart dat de Nederlandse politie en justitie bij het rechtshulpverzoek onzorgvuldig hebben gehandeld. Een maand later riep de

Tweede Kamer Grapperhaus op zich in te spannen om Van Laarhoven naar Nederland te krijgen. Deze oproep van de volksvertegenwoordiging was voor de minister reden om naar Thailand te gaan. Het gebeurt niet vaak dat een bewindsman zich zo persoonlijk met een zaak bemoeit. *NRC Handelsblad* meldde deze week dat het Openbaar Ministerie niet blij was met de bemoeienis. Grapperhaus zei daarop dat het bezoek in goed overleg met het OM was voorbereid.

‘Schrik Blokhuis over daklozen niet echt’

AMSTERDAM — Daklozenactivist Frank van der Linde gelooft niet dat staatssecretaris Paul Blokhuis is geschrokken van de verdubbeling van het aantal daklozen. Hij denkt dat de cijfers op het ministerie van Volksgezondheid allang bekend waren.

“Paul Blokhuis schrikt zich helemaal niet kapot van die cijfers... Of wat doen die ambtenaren dan op het ministerie?? Hij schrikt zich rot van de ophef en het verzet”, aldus Van der Linde op Facebook. Giste-

ren maakte de voorzieningenrechter in Amsterdam korte metten met zijn plan voor een daklozencamping in het Vondelpark, die zondag had moeten beginnen. Maar dat is wat hem betreft nog niet het eind van de acties. “De strijd is nog niet voorbij, we zijn gemotiveerder dan ooit”, zegt hij. Volgens Van der Linde slapen er tientallen daklozen in het Vondelpark en wordt dat door de handhavers gedoogd. In tien jaar tijd is het aantal daklozen in Nederland ruim verdubbeld tot bijna 40.000, zo bleek vandaag uit cijfers van het CBS.

Fransen beginnen misbruikonderzoek Epstein

PARIJS — Franse aanklagers zijn een onderzoek begonnen naar mogelijke gevallen van seksueel misbruik door Jeffrey Epstein in Frankrijk of van Franse vrouwen in het buitenland. Mogelijk zijn er ook minderjarige slachtoffers, meldt de Parijse aanklager.

De reden dat Frankrijk een onderzoek begint is dat de aanklagers informatie van Amerikaanse autoriteiten

hebben ontvangen die mogelijk meer licht laten schijnen over de omvang van het misbruik. “Het onderzoek zal zich

richten op mogelijke misdrijven tegen Franse slachtoffers op zowel Frans als internationaal grondgebied, en op verdachten die Franse burgers zijn”, aldus de aanklager. Epstein werd op 6 juli aangehouden toen hij in New York uit zijn privéligtuig stapte van een vlucht uit Parijs. In

de Franse hoofdstad had hij een appartement. De steenrijke Amerikaanse zakenman (66) met een geschat vermogen van meer dan een half miljard dollar, overleed op 10 augustus in zijn gevangenis in New York. Onderzoek wees uit dat hij zelfmoord heeft gepleegd.

‘Russisch antwoord op rakettest VS aanstaande’

MOSKOU — Rusland zal ‘met passende maatregelen’ reageren op een recente Amerikaanse test met een kruisraket. Daarnaast wil het land zich ‘niet in een nieuwe wapenwedloop begeven’.

Dat zei de Russische president Vladimir Poetin in een vergadering van de Russische Veiligheidsraad waarin de test is besproken. Poetin zei dat de Amerikaanse voornemens over het inzetten van nieuwe raketten in de

regio Azië-Stille Oceaan ‘onze belangen aantasten omdat het dicht bij de grenzen van Rusland ligt’. Rusland beschuldigt de Verenigde Staten ervan de militaire spanningen tussen de twee landen aan te wakkeren door een test uit te voeren met een kruisraket, de eerste proef sinds het opzeggen van het INF-verdrag begin deze maand. Het Pentagon maakte zondag bekend een conventionele kruisraket te hebben getest bij San Nicolas Island in Californië. Het projectiel raakte

zijn doel na 500 kilometer. Die proef zou onder het oude verdrag verboden zijn geweest. In het door de VS opgezegde INF-verdrag was het verbod op het testen met (nucleaire) middellangeafstandsraketten geregeld. Die overeenkomst werd in 1987 getekend door de Amerikaanse en Russische leiders Ronald Reagan en Michail Gorbatsjov. De Amerikaanse president Trump vindt dat Rusland het verdrag heeft geschonden, maar Poetin bestrijdt dat.

**HO, HO, HO...
HET SEIZOEN OM
BLIJ TE ZIJN!**

**KLEUR
WEDSTRIJD**

Hoe?
Lever je kleurplaat vóór 13 december 2019

Waar?
Op het kantoor van Amigoe Aruba tussen
8.00 uur en 16.00 uur aan de Bilderdijkstraat 16.

JE KAN MEERDERE PLATEN INLEVEREN!
3 winnaars worden bekend gemaakt op
16 DECEMBER 2019

Maak kans op een mega tekenset met 175 onderdelen
om lekker verder te kunnen kleuren.
Hoe meer ingekleurde plaatjes ingeleverd worden
hoe groter de kans om te winnen.
Laat een volwassene elke dag de Amigoe krant kopen
of laat hem of haar nu abonneren
om elke dag de kleurplaatjes te zien.

AMIGOE

Paseo Herencia
"nos orguyo... Aruba's pride"

Win 2 complete pakketreizen en geniet van het Curaçao North Sea Jazz Festival met het loyaliteitsprogramma van Paseo Herencia.

Paseo Herencia introduceert een nieuwe campagne
'shop, dine & win' waarbij deelnemers twee complete
pakketreizen kunnen winnen om het
Curaçao North Sea Jazz Festival bij te wonen.
De campagne loopt tot en met 25 augustus.

Deelname is eenvoudig:
Ga langs bij de parkeercassi è re bij Paseo Herencia.
Vul je naam, telefoonnummer en e-mailadres in.
Bevestig je account per email.

Met het loyaliteitsprogramma van Paseo Herencia kun je punten sparen bij elke transactie in de
diverse winkels en restaurants van Paseo Herencia. Om de geaccumuleerde punten te registreren,
moeten alle bonnen ingeleverd worden bij de parkeercassi è re, zodat deze punten overgemaakt
kunnen worden naar de digitale kaart of het is ook mogelijk een foto te maken van de bonnen en
deze via Facebook messenger naar Paseo Herencia op te sturen.
De gespaarde punten kunnen ingeruild worden voor diverse prijzen bijvoorbeeld cadeaubonnen
van Paseo Herencia, dushi washi van Splash N Dash, gratis wijn bij TGI Friday's, en nog veel meer.
Als loyaliteitsdeelnemer van Paseo Herencia, ontvang je meldingen van alle evenementen en
promoties die gaande zijn bij Paseo Herencia en doe je ook mee aan andere campagnes om meer
prijzen te winnen.

Dienstdoende huisartsen
Vrijdag 23 Augustus 2019

Huisarts nachtdienst -
Oranjestad
Huisartsenpost
Hospitaal

527-4580

Huisarts nachtdienst -
San Nicolaas
Centro Medico
San Nicolaas
Dr. Wever

Dienstdoende apotheken
Apotheek nachtdienst
San Nicolaas
Botica Seroe Preto
584-4833

Apotheek nachtdienst
Oranjestad
Botica Eagle
587-9011

**"What about...
The beach
today,
nice- clean-
and pure white
sand..."**

**Aruba is Beautiful!
...And Clean...**

Support:
**Fundacion
Aruba Limpi**

583-8383

Aankomsttijden

Cruiseschepen

Zaterdag, 24 Augustus '19

Geen Cruiseschepen in
poort

Zondag, 25 Augustus

Freewinds dept.
**** - 23.15

Maandag, 26 Augustus '19

Geen Cruiseschepen in
poort

Het weer

**ZATERDAG
24 AUGUSTUS 2019**

Gedeeltelijk bewolkt met veel wind vanuit het
oost tussen 33 en 48 km/u.

Max Temp. 33°	Voelt Als 37°	Wind 33 km/u	Precipitatie 3%
Zonsopgang 06:29	Zonsondergang 18:56	UV index 10 v/d 10	

ZATERDAGAVOND

Gedeeltelijk bewolkt met veel wind vanuit het
Oost tussen 30 en 48 km/u.

Min Temp. 28°	Voelt Als 31°	Wind 30 km/u	Precipitatie 2%
Maansopgang 00:40		Maansondergang 13:42	

COLOFON

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.
Bilderdijkstraat 16
Tel: (297) 582-4333
Fax: (297) 582-2368

Directie:
Michael Voges
mvoges@amigoe.com
Grecia Willems
gwillems@amigoe.com

Redactie:
Melissa Stamper (eind redacteur)
Nadine Salas
Ariën Rasmijn
arubaredactie@amigoe.com

Advertentie verkoop
Amigoe Krant:
Zulma Kock
Calisa Roosberg
avisoaruba@amigoe.com

Advertentie verkoop
Amigoe op School:
Tiziana La Torre
aosaluba@amigoe.com

Administratie Amigoe Krant:
Rushilene Lejuez
adminaruba@amigoe.com

Administratie Abonnement:
Zulaika Kelly
abonnementaruba@amigoe.com

**Distributie en klachten
over bezorging:**
Zulma Kock
abonnementaruba@amigoe.com

Printer:
Caribbean Speed Printers NV Aruba

Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag
8:00 am – 4:30 pm

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank
#20651903
Banco di Caribe # 81027801
RBC #100031723
Aruba Bank # 6000400190

Naam: Voornaam: Leeftijd: AMIGOE

E-mail:Telf:..... School: Klas:

Amigoe Aruba sluit 2019 af met een nieuwe kleurwedstrijd!

Onze jonge lezers kunnen deze tekening zo mooi mogelijk inkleuren en deze uiterlijk 13 december 2019 op het kantoor van AMIGOE ARUBA tussen 8.00 uur en 16.00 uur aan de Bilderdijkstraat 16 inleveren. Maak kans op één van onze super tekensetten of andere leuke cadeautjes om lekker verder te kunnen kleuren. Hoe meer ingekleurde plaatjes ingeleverd worden, hoe groter de kans om te winnen. Laat een volwassene elke dag de Amigoe krant kopen of abonneer nu om elke dag de kleurplaatjes te zien.

Op 16 december 2019 worden de winnaars gekozen.

Dressoir Hitler op expo Den Bosch

Een kolossaal dressoir dat Adolf Hitler in zijn werkkamer in de Nieuwe Rijkskanselarij in Berlijn had staan, zal binnenkort te zien zijn op een tentoonstelling in Den Bosch over de toegepaste kunst van de nazi's. Ook wordt daar onder meer een kleine kopie tentoongesteld van een van de grote bronzen paarden die voor de kanselarij stonden en die in het recente verleden na speciale zoektochten werden teruggevonden. De tentoonstelling Design van het Derde Rijk is vanaf 8 september te zien in het Design Museum in Den Bosch. Het buffet uit Hitlers werkkamer werd ontworpen door Hitlers favoriete Albert Speer en wordt uitgeleend door het Deutsches Historisches Museum in Berlijn.

Het is zeker 4 meter breed en bedoeld om te imponeren. Het was enige tijd onzeker of het museum het meubel wel binnen kon krijgen. Het paard is een ontwerp van Josef Thorak, met Arno Breker een van de grote beeldhouwers in nazi-Duitsland. In sommige kringen werden al vraagtekens geplaatst bij de expositie over de gewiekste wijze waarop de nazi's toegepaste kunst gebruikten om mensen voor zich te winnen. De één vindt de tentoonstelling bij voorbaat al provocerend, de ander vreest dat er bewondering voor het design kan ontstaan. Museumdirecteur Timo de Rijk vindt het echter zijn plicht om te tonen wat design en kunst in ook slechte zin vermogen.

Oud-voorlichter Trump bij 'Dancing'

Foto: AFP

Voormalig perswoordvoerder Sean Spicer van de Amerikaanse president Donald Trump doet mee aan 'Dancing With the Stars'. Dat valt slecht binnen de nieuwstak van de zender die het programma uitzendt, meldt CNN. De voorlichter, die na zes maanden het veld moest ruimen, had een gespannen verhouding met de pers. Hij nam geregeld een loopje met de feiten. Zo hield hij bij hoog

en laag vol dat de inauguratie van Trump de best bezochte inauguratie ooit was. Ondanks dat uit beelden het tegenovergestelde bleek. Anonieme bronnen binnen de nieuwssectie van zender ABC beschouwen zijn deelname aan het dansprogramma als 'een klap in het gezicht', schrijft CNN. "Spicer was vrelijk tegen zovelen van ons. Het is afschuwelijk dat hij in de show komt en daarvoor door de zender wordt betaald."

8-jarige Duitse jongen gaat weer joyriden

Een achtjarige jongen uit de Duitse plaats Soest is voor de tweede keer in twee dagen gaan joyriden. In de nacht van dinsdag op woensdag pikte hij de auto van zijn moeder voor een tocht over de snelweg bij Soest, in Noord-Rijnland-Westfalen. Twee nachten later toerde hij met behoorlijke snelheid door de binnenstad van Dortmund. Na Dortmund koos het ventje de A1 richting Keulen, waar hij op een parkeerplaats tegen een geparkeerde vrachtwagen botste. Hij bleef ongedeerd, maar de auto raakte

zwaar beschadigd. De jongen krijgt psychologische begeleiding, meldt de politie in Dortmund. Tegen de politie zei hij dat hij dit keer 180 kilometer per uur had gehaald. Hij zou ook geflitst zijn, maar dat kon de politie nog niet bevestigen. Twee nachten eerder raasde hij met 140 kilometer per uur over de snelweg en had de auto aan de kant gezet toen hij zich niet zo lekker voelde. Hij zette de auto met knipperende geventenlichten op een parkeerplaats en zette er een gevarendriehoek bij.

Kwart Nederlanders kampt met slaapproblemen

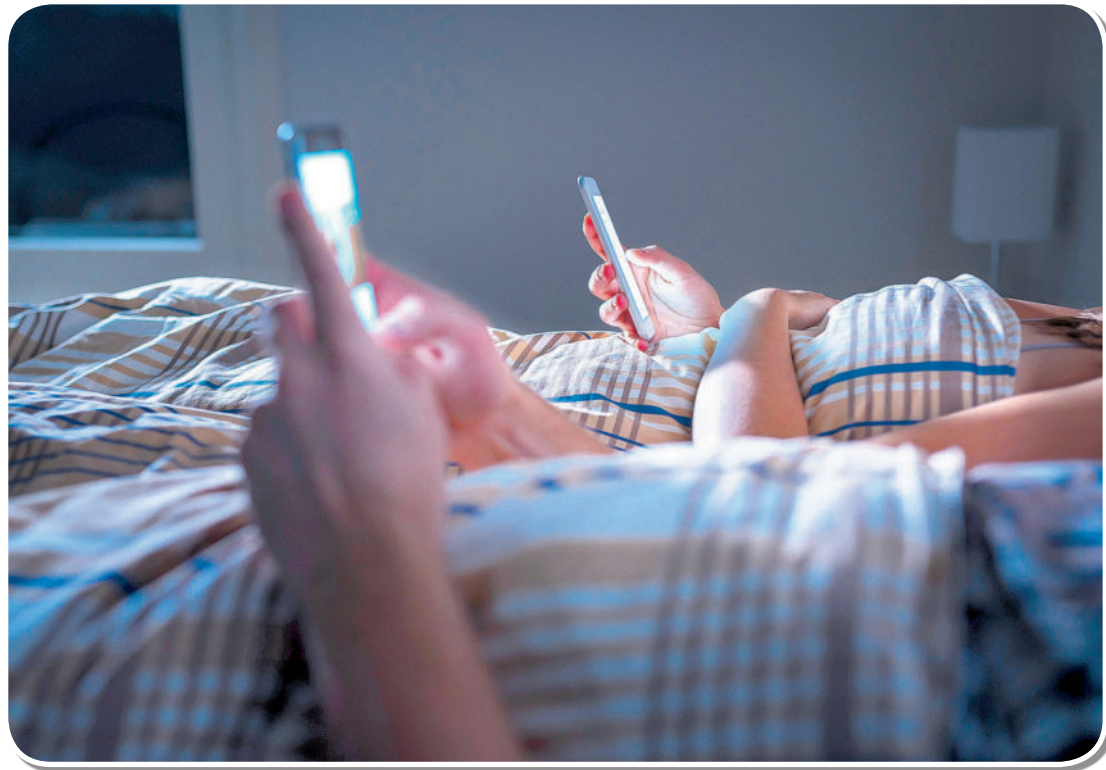
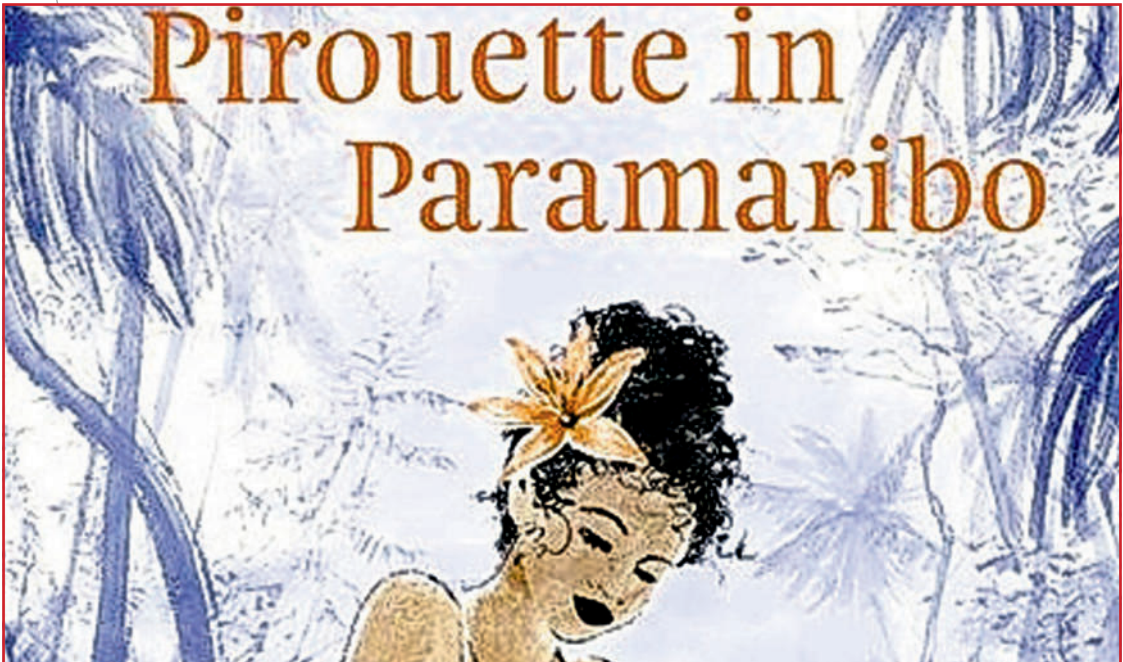

Foto: Shutterstock

Bijna een kwart van de Nederlanders vanaf 25 jaar kampte vorig jaar met slaapproblemen. Van de werkenden meldde 19 procent dit euvel. Bij mensen die zichzelf arbeidsongeschikt noemden, was het aantal slechte slapers 58 procent. Dat heeft het CBS vastgesteld. In 2017 sliep iets meer dan een vijfde van alle 25-plussers slecht. Bij ruim vier op de tien slechte slapers belemmeren de slaapproblemen het dagelijks functioneren. Het gaat dan bijvoorbeeld om verminderde concentratie, vergeetachtigheid of een slecht humeur, aldus het CBS. Bij de arbeidsongeschikten komen die gevolgen meer voor dan bij de werkenden.

Mensen

Humberto Tan schrijft kinderboek

Humberto Tan, de Nederlandse televisiepresentator en schrijver van Surinaamse afkomst, heeft een kinderboek 'Pirouette in Paramaribo' geschreven. Hij deed dat in opdracht van De Nieuwe Kerk Amsterdam ter gelegenheid van De Grote Suriname-tentoonstelling, meldt De Nieuwe Kerk Amsterdam in een persbericht. Tan: "Toen ik door De Nieuwe Kerk werd gevraagd om het kinderboek te schrijven bij De Grote Suriname-tentoonstelling, was ik verrast en meteen ook geprikkeld. Verrast omdat ik geen kinderboekenschrijver ben en geprikkeld omdat ik meteen een idee had. Een idee voor het verhaal en een idee voor een illustrator." Het boek gaat over de elfjarige Gerda uit Paramaribo die ballerina wil worden. Als ze danst, voelt ze zich vrij. Maar om echt professioneel danseres te worden, zal ze

moeten worden toegelaten tot de Dansvakopleiding aan het Conservatorium in Den Haag. Ze gaat op reis, haar droom tegemoet. Eenmaal in Nederland vraagt de balletopleiding het uiterste van haar, en Gerda mist haar familie en Suriname. Is haar droom sterk genoeg om al het andere te overwinnen? De illustraties zijn gemaakt door mode-illustrator Judith van den Hoek en het boek is voor kinderen vanaf negen jaar. Tan was jarenlang het gezicht van verschillende tv-programma's, maar ook als auteur heeft hij zich gemanifesteerd. Zijn eerste boek 'Het Surinaamse legioen' over Surinaamse voetballers in de Eredivisie werd uitgebracht in 2000. De Grote Suriname-tentoonstelling is vanaf 5 oktober tot en met 2 februari 2020 te zien in de Nieuwe Kerk Amsterdam.

Gezelschap voor eenzame olifant in Arnhem

Foto: Burgers' Zoo

De eenzame, 53-jarige Aziatische olifantenkoe in Burgers' Zoo in Arnhem krijgt vandaag nieuw gezelschap. Vandaag komt een 51-jarig olifantenvrouwje uit de dierentuin van Kolmarden in Zweden aan. De Arnhemse olifant was alleen nadat een olifantenkoe van 50 jaar in april was overleden. Burgers' Zoo is een soort rusthuis voor oude olifantenkoeien. Die kunnen in een groep veel te dominant zijn en zelfs paringen tus-

sen andere olifanten in de groep voorkomen. Aangezien er een Europees fokprogramma is voor de bedreigde soort, is dat ongewenst. Daarom gaan dergelijke dominante koeien naar Arnhem, zodat andere dierentuinen fokgroepen kunnen houden. De Zweedse olifant zal niet direct een verblijf delen met haar soortgenoot. Vanwege de dominante moeten de twee voorzichtig aan elkaar wennen. Pas als de dieren via een hek een 'goed

slurfcontact' hebben mogen ze bij elkaar, aldus een zegsman van Burgers' Zoo.

Jager gewond door schot uit gevallen geweer

Een jager is woensdagochtend in het Noord-Hollandse Wijdewormer gewond geraakt doordat een jachtgeweer viel en daarbij per ongeluk afging. Het slachtoffer werd geraakt in een been en is naar een ziekenhuis gebracht, meldt een politiewoordvoerder.

Het voorval vond plaats aan de Noorderweg. Het slachtoffer was met een andere jager aan het jagen. Toen een van hen een jachtgeweer in de auto legde en vervolgens in het voertuig ging rommelen, viel het wapen en ging het onverwachts af.

Giraffe geboren in Beekse Bergen

Afgelopen dinsdag is in Safaripark Beekse Bergen een Nubische giraffe geboren. Moeder Gerda is, na een draagtijd van 15 maanden, bevallen van een gezonde dochter Natasja. Moeder en jong maken het goed. Voor zowel moeder als vader Milo is Natasja het eerste jong. En voor Beekse Bergen is zij de eerste giraffe van dit jaar.

Foto: AFP

Dwayne 'The Rock' Johnson bestbetaalde acteur

Foto: AFP

Dwayne 'The Rock' Johnson is de bestbetaalde acteur van het afgelopen jaar. De Amerikaan verdiende tussen juni vorig jaar en dit jaar omgerekend ruim 80 miljoen euro, rekende het zakenblad *Forbes* uit. Vorig jaar stond hij op de tweede plek in de lijst. De 47-jarige acteur spekte zijn bankrekening met films als *Hobbs & Shaw* en *Jumanji: The Next Level*, die later dit jaar verschijnt. Maar ook werk buiten het acteren om is meegetekend. Zo verdiende de acteur ook goed aan een samenwerking met een kledingmerk.

De acteur stoot George Clooney van de eerste plek. Hoewel George het jaar ervoor nog 215 miljoen euro verdiende, ontbreekt hij nu in de top tien. Johnson steekt met kop en schouders boven zijn collega's uit. Chris Hemsworth is met een inkomen van 68 miljoen goed voor de tweede plek, gevolgd door Robert Downey jr., die met 59 miljoen euro de top drie completeert. De lijst met bestbetaalde actrices zou later worden gepubliceerd. Vorig jaar was dat Scarlett Johansson, die 36,5 miljoen euro verdiende.

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : tlatorre@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

